

Aqu. communis semel tantum destillat. ℥vj.

Omnia invicem contundantur, & per horas 24. in hac aqua infundantur, tandemque in Cucurbita vitrea per Balneum Mariæ destillentur, videbis exstillare Aquam limpidissimam, cuiusvis homini, modò bonæ sit complexionis, usurpandam.

Dosis ejus sunt uncia duæ, quæ sumptæ octies vel decies movent: debilibus autem ejus non ultra unciam exhibetur, quemadmodû pueris uncia dimidia, infantulis autem una, aut duæ drachmæ, pro ut medico videbitur.

Et hæc aqua ad nullum alium finem est inventa, nisi quia multi in-

veniuntur ætate grandiores, & minores, qui à medicamentis abhorrent, & potiùs velint mori, quàm quicquid purgantium usurpare, in quorum gratiam, hæc & alia hujusmodi inveniuntur.

Præter hoc autem, quod hæc aqua nullum habet saporem, ob quem nauseabunda esse possit, nullum etiam excitat dolorem vel tormina in ventre, sed operationem habet admirabilem in iis, qui humoribus Catharrofis sunt repleti.

Adimit quinetiam oppilationes & ob id hydropicos maximoperè juvat.

Tandem & morbum Gallicum, & multos alios affectus curat, quos brevitatæ causa hîc non recensebo.

P A R S VI.

DE

CATHARTICIS PARTICULARIBUS.

C A P U T I.

DE EXTRACTO CHOLAGOGO.

Hætenus enarravi Purgantia universalialia, vel quæ universos humores corporis humani perturbant: nunc accedo ad ea, quæ unumquemque humorem speciatim agrediuntur & educunt, & primò de

Extracto Cholagogo dicam, quod sic fit.

R. *Rhabarbar. Elect. unc. ij.*

Diagridii ℥ij.

Gummi de Peru corr. ℥ij.

Pulp. Colocynth. ℥ij.

R

Aloes

*Aloes Succotrin. ʒj.**Spec. Diarrh. Abbat.**Diatrion. santal.**Santalicitrini ana ʒj.**Spic. Indica ʒiſſ.**Croci integri gr. viij.**Fiat ſ. a. Extractum.*

VIRES ET USUS.

Hoc Extractum Cholagogum
clemens solutivum, & omni ætate
utile; hinc Ori, Ventriculo & visce-

ribus gratum; Febribus & affectio-
nibus biliosis aptum: Arthritidi ca-
lidæ, Vertigini, Oculorum dolori,
Ictero, & aliis serosis, calidis & bi-
liosis affectibus salubre.

DOSIS.

Datur à ʒj. ad ʒiſſ. in forma pilu-
lari, vel reconditur in pulpa pomi &
eger superbibat haustum brodii, vel
galline, vel carnis.

CAPUT II.

DE

EXTRACTO PHLEGMAGOGO.

HOc Extractum fit sequenti mo-
do:

*R. Agar. Trochiscat. ʒij.**Rad. Turpeti**Hermodact.**Fol. Sen. ſ. ſ.**Medull. sem. Carthami enucleat.**ana ʒiſſ.**Rad. Esula preparat. ʒiſſ.**Trochiscor. albandal.**Spec. aromat: rosat.**Diambre,**Diamosch. d. ana ʒj.**Macis.**Cinamomi ana ʒiſſ.**Fiat Extractum, ut moris est.*

VIRES ET USUS.

Morbis omnibus pituitosis, & ex
causa frigida ortis, mirificè confert,
morbo præsertim articulari; humo-
res enim pituitosos & serosos in ar-
ticularis decumbentes mirum in mo-
dum educit.

DOSIS.

A. gr. xxiiii. ad ʒiſſ.

CAPUT III.

DE

EXTRACTO MELANAGOGO.

*R. Fol. Sen. ſ. ſ. unc. j.**Cortic. rad. Hellebor. nigr. præ-**parat. semiunc.**Turpeti.**Myrobalanor. omnium ana ʒiſſ.**Diagridii,**Tro-*

Trochiscor. albandal. ana ʒʒʒ.

Flor. Cordial. anap. 1.

Specier. Diamargarit. frig. ʒʒʒ.

*Fiat Extract. cum spir. vini recti-
ficato.*

VIRESE ET USUS.

Purgat humorem Melancholi-

cum, hinc sanguinem defacans est,
& serosa excrementa evacuans, o-
mnibus cutis & cuticulæ vitiiis, qua-
liã sunt psora, id est, scabies, mor-
phea, cancer, Elephantia, impeti-
go, item Melancholiæ mania, verti-
gini, & oblivioni confert.

CAPUT IV.

DE

PULVERE CHOLAGOGO.

PRO tribus prioribus istis Extra-
ctis possunt in iisdem affectibus
sequentes pulveres præparari, &
primo de pulvere cholagogo.

R. Rhabarb. unc. 2.

Diagridii ʒʒʒʒ.

Spec. Diatrion sant.

Diarrh. Abbat.

Spic. Indica ana ʒʒʒ.

Mastiches,

Cinamomi ana ʒj.

Croci gr. v.

Fiat pulvis, cui inspergantur.

Oleor. Citri,

Anisi, Fœnic. ana gut. 7.

Sacchari albi ad pondus omnium.

VIRESE ET USUS.

Pulvis hic clementer purgat, o-
mnique ætati utile medicamentum,

ori ventriculo & visceribus gratum;
febris & biliosis affectibus aptum;
roburque addit Lienosis & jecine-
rosis.

DOSIS.

Datur à ʒj. ad ʒʒʒʒ. vel. ʒij.

PULVIS CHOLAGOGUS

Qercetani.

R. Rhabarbari elect. unc. ij.

Flor. Violarum ʒij.

Ros. pallidarum,

Hyperici ana ʒj.

Spec. Diatrion santal.

Mastichis,

Cinamomi ana ʒʒʒ.

Scamonie præp. ʒj.

Sacchari violati semiunc.

Misce fiat pulvis. Dosis ʒj.

Sumatur ex jusculo.

CAPUT V.

DE PULVERE PHLEGMAGOGO.

PRO extracto Phlegmagogo po-
test in gratiam eorum, qui pilu-

las deglutire non valent, hic pulvis
substitui.

R 2

R. Agar

R. Agar. Trochisc. unc. ij.
 Rad. Turpet.
 Hermodact.
 Medull. sem. cartham.
 an. unc. iss.
 Fol. senæ s. f. unc. i.
 Spec. Dialacc.
 Diacurcum. ana ʒj.
 Fiat pulvis, cui inspersis
 Olear. Anisi,
 Citri,
 Elixir proprietat.
 Spirit. Oli anagut. 6.
 Addatur Sacchar. ad pondus specie-
 rum omnium.
 VIRES ET USUS.
 Vacuat hic pulvis pituitam cras-

sam ac crudam: ob id confert affe-
 ctibus inde exortis, Arthritidi ni-
 mirum, Podagræ, Gonagræ, do-
 lori spinæ, & aliorum junctura-
 rum; Ventriculi, Colicæ, cæterisq;
 qui è phlegmate oriuntur, affecti-
 bus opitulatur.

DOSIS.

ʒʒj. ad ʒiss. per se vel in Vino.
 PULVIS PHLEGMAGO-
 gus Quercetani.
 R. Spec. Diacarthami ʒij.
 Agarici trochiscat. ʒss.
 Turbeth.
 Hermod. ana ʒj.
 Miscæ. Dosis ʒj. in jusculo.

CAPUT VI.

DE

PULVERE MELANAGOGO.

Il, qui ex Melancholico affectu
 malè se habent, pro Extracto
 Melanagogo, in eodem casu pos-
 sunt hoc pulvere uti.

R. Fol. sen. s. f. unc. iss. (stipites enim
 excitant flatus.)

Turpet. Elect.
 Myrob. omnium ana ʒij.
 Rad. Hellebor. nigr. preparat.
 Crystall. Tartari ana ʒij.
 Sem anisi.
 Fenic.

Spec. larif. Galen. ana ʒss.
 Fiat pulvis ex his omnibq; cui insilles.
 Olear. Citri,

Cinamomi,
 Rosmarini,
 Garyophyll. ana gut. ʒ.

Addendo Sacchari Antbosari, quan-
 tum sufficit.

VIRES ET USUS.

Hic pulvis educit Melancholicos
 humores, ob id confert Maniæ, ver-
 tiginè, oblivioni, & cutis vitiiis, qualia
 sunt Psora, id est, Scabies, Morphæa,
 Cancer; Elephantia, Impetigo, &c.

DOSIS.

Datur ana ʒj. ad ʒiss. vel ʒij. per se,
 vel in vino, vel in carnis brodio.

Hic cum sæpissimè mentionem
 fecerim,

fecerim, de radicum hellebori nigri styriaci præparatione, lubet eam hic adjicere, quæ fit modo sequenti.

R. Cortices Hellebori nigri abjectis truncis, eosq; infunde in vino Rhebano, per unum atq; alterum diem, postea exime illas, & ipsas alii novo vino infunde; Hoc si factum, per dies duos exsiccande in loco calido, atque usui reservande sunt.

Alii Hellebori nigri correctionem cum phlegmate Θ li meliorem judicant.

NOTA.

Semel jam pro semper, ut ajunt, monendum est, quod in affectu melancholico quovis, ubi singula ferè præ siccitate squalent, fluida medicamenta maximè convenient: si verò æger purgandus nihilominus formam siccam expetat, potest quidem ejusmodi concedi, post horam tamen exhibeatur potiuncula, ut ita pulvis, pilulæ vel quidvis aliud eò melius diluantur.

Felicior operatio expectari potest.

CAPUT VII.

DE

PULVERE HYDRAGOGO.

Serofis succis evacuandis confert pulvis Dn. D. Job. Michaëlis usualis in hydrope.

R. Crystall. ¶ ri ʒj.
Epat. rubr. ʒiss.
Magist. gumm. de Peru gr. xxxiiij.

est, si melancholico vesperi detur essentia aliqua &c. ita enim in obstructis visceribus non faciliè sequentis diei purgatio termina morvebit.

PULVIS MELANAGOGUS Quercetani.

R. Senæ ʒj.
Anisi,
Fœniculi dulcis ana ʒj.
Cinamomi ʒij.
Crystallorum Tartari ʒvj.
Sacchari ʒiss.
Dosis ʒiss.

Alius Domini Henrici Julii Bökeli M. Doctoris.

R. Cremor. ¶ ri ʒss.
Oculor. cancerorum præp.
C. C. usli præp. ana ʒss.
Gummi gutt. ʒiiij.
Corall. rubr. ʒss.
Ol. citri.
Cinamomi,
Antbos. ana gutt. iij.

Misce F. pulvis.
Dosis à ʒj. ad ʒss.

Θ genista gr. xvij.

$\circ\circ$ anis. gvj.

M. pro tribus dosibus.

VEL.

R. Pulver. soldanell. ʒij.

Fol. sen. ʒiss.

R 3

Turpetib.

Turpeth.
Rhabarbar. ana ℥ss.
Sacchar. ℥j.
Lumbricor. terrestr. præp. ℥ss.
M. F. Pulvis.

Vel si placet hydragogum sub for-
mâ Electuarii.

R. Conserv. cochlear. ℥ij.
Magist. antim. chalyb. ℥j.
perlar.
oculor. cancr. à ℥ss.
Spirit. Olib. ℥j.

F. Electuar. quant. nuc. moschat. su-
mendum manè & antè cenam.

CAPUT VIII.

DE

RESINA, ET MAGISTERIO SCAMMONII.

Scammonium fit ex herbæ Scammonii succo, quæ nostratibus convolvulis non absimilis, hodiè præter alia Exotica, hortis nostris ad suevit: Hic succus non nisi correctus in usum Medicum venire debet, ne intestina, quibus aliàs inimicus, abradat. Usitatissima autem correctio est hæc: Scammonium tritum in malo Cydonio, pasta obvoluto, coquitur. E pomo refrigerato Scammonium eximitur, usuique servatur, & Diagridium nominatur.

Recentiores alii hoc modò præparant: Scammonio in mortario tenuissimè trito affundunt Spiritus Vitrioli, aut olei Sulphuris, per Campanam facti; item olei destillati anisi, vel fæniculi aliquid; exempli gratiâ ad unc. i. Scammonii, Spiritus Vitrioli, vel olei Sulphuris scrup. ss. olei verò anisi gut. xxvj. addunt, diligenterque omnia agitant, ut fiat massa, instar picis viscidæ.

R. Ejusmodi Scammonii præpa-

ti q. s. superfunde Spiritum Vini ad supereminentiam usque quatuor digitorum, & digerendo in Balneo solve. Calida adhuc trajiciantur per chartambibulam ad feces interceptiendas. Quod transiit, infundatur in aquam frigidam simplicem, vel rosatam, & tota Scammonii Essentia soluta ab omnibus fordidibus, & viscositate quodammodo perpurcata, picis instar coagulabitur. Exime, inque formam malleam laxando redige, quam velis. Super porphyrium in pulverem postea verti potest albissimum. Hæc Resina Scammonææ, sive Scammonium more Spagyrorum depuratum, basis ferè omnium purgantium est. Multus enim usus ejus est in Medicina, præsertim cum nulla ferè medicamentorum forma sit, quam non induat.

Quando enim cum succo cydoniorum, saccharo, & Spiritu vini vase optimè clauso, maceratur, Spiritu

ritu postea decolato, purgatorium
jucundum concinnabis, cujus do-
sis ad cochlear unum vel duo satis
potens. In Spiritu solutum misce
Electuario Citriorum, vel Cydo-

niorum, circa finem decoctionis,
ad lentum calorem decoquendo,
Spiritu, & Electuario Citri, vel
Cydoniorum purgans præsto habe-
bis.

CAPUT IX.

DE

SCAMMONIO ROSATO.

R. Spir. Vitrioli cum Spiritu Vini
prius rectificati unc. iij. Rosar. rub.
exsic. unc. iij. Infundatur, donec Spi-
ritus rubicundus evadat; quem per
chartam filtra, atque in eo dissolve
Scammonium crudum instar pulvis,
iterumque exsicca, & hunc laborem,
vice secundâ & tertiâ repete. Tandem
adde pauxillum Spir. Rosar. & (pist-
illo prius Ol. amygdal. dulc. illinito)
tere fortiter, ut fiat massa; ex qua de-
inde cum Ol. Scil. Rosarum & Cinamo-
mi formentur Trochisci fragantissimi
& suavissimi odoris, qui per plurimos
annos inviolati servari possunt.

VIRES USUS ET DOSIS.

Diversos humores, imprimis
autem flavam bilem citra molestiam
evacuat, & è vasis & sanguine ex-
haurit; Hinc in multis morbis eva-
cuatione egentibus magno cum
fructu exhibetur. Leniter enim &
sine molestia alvum subducit. Dosis
à granis xv. vel xvj. ad xx. usque
in vehiculis appropriatis.

Secreta Scammonii Calcina-
tio, ab excellentiss. Doctore, Dn.
Nathane Voigt/ Medico Ser-
vesti ordinario, commu-
nicata.

Lateribus tribus in quadratura
junctis imponatur charta, cui Scam-
monium pulverisatum sit inspersum,
superstratis ejusdem magnitudinis la-
teribus totidem. Charta substernan-
tur sulphurata quibus accensis leni fla-
mâ fit calcinatio Scammonii, & cor-
rectio, quemadmodum & Opii, dici-
turq; diagridium præparatum.

Quercetan. veram Scammon. præ-
parat. fieri cum succo Limonum; ait,
cum quo procedit, ut capite 7. dictum.
Vid. Pharmacopeam Resit. c. 15.

Alii cum succo citri.

Crollius imbibit Diagridium pu-
rissimum succo clarificato Rosar. pal-
lidarum (vel sylvestr.) fortè Dama-
scen. seu Provinc. addit Spir. Oli gut-
tam unam vel alteram; atque excico-

cas

cat calore solis vel retro fornacem idque repetit multoties (20. vel 30.)

Dosis à gr. vj. ad xij.

Brendelius dissolvit Scammonium in ∇ destillatâ aëtu frigidâ fumarie vel alterius. Sic subsidet picrea quedâ substantia, à quâ decantat liquorem supernatantem: idque repetit, novam scilicet aquam affundendo, quoties ∇ albicantem colorem contraxerit. Coagulat deindè decantatas ∇ s leni calore ad siccitatem.

Dosis ad gr. xij. &c.

Vid Brendel. in chim. in art. form. redact. sect. 2. c. 4. pag. 73. & seqq.

EXTRACTUM DIAGRIDII Aromatifatum Franckofurtensum.

R. Cinamom.
Zingiber.
Caryophyllor.
Macis
Nucisæ
Cardamomi
Calam. aromæt.
Anisi

Corticum Arantiar. an. $\mathfrak{z}\mathfrak{i}\mathfrak{ss}$.
F. Extractum cum S. V. $\mathfrak{H}\mathfrak{i}\mathfrak{s}\mathfrak{s}$.

2. R. Diagryd. $\mathfrak{z}\mathfrak{i}\mathfrak{i}\mathfrak{j}$. extrahere itidem Spiritus Vini s. a.

Utrumque Extractum conjunctim digere, Spiritum Vini abstrahere ad consistentiam extracti.

Dosis gr. xv. ad $\mathfrak{z}\mathfrak{j}$.

ELIXIR SCAMMONII CROLLIANUM, seu Pilulæ Scammonii:

Ex Scammonio crebris imbibitionibus succi Rosar. (ut supra) imprægnato, extrahere Tincturam s. a. digerendo cum Spiritus Vini opr. (in quo sem. anisi fanicul. cinam. & spicanardi macerata) decanta & abstrahere Spiritus Vini consistentiam duriusculam, vel quod melius præcipita cum ∇ rosar. & lava..

R. Hujus Extract. $\mathfrak{z}\mathfrak{j}$.

Succ. cydonior. depurat. $\mathfrak{z}\mathfrak{i}\mathfrak{i}\mathfrak{j}$.

Rosar. rubr. depurat. $\mathfrak{z}\mathfrak{j}$.

M. & coagula ad consistentiam pilularum.

Dosis à gr. x. ad. xx.

CAPUT X.

DE

TARTARO SCAMMONIATO.

R. Tincturam Scammonii jam descriptam, $\mathfrak{z}\mathfrak{ss}$. eamque conjunge cum $\mathfrak{f}\mathfrak{r}\mathfrak{a}\mathfrak{t}$ lat. unc. ij. Conjuncta in B. loca, menstruumq. ad siccitatem evoca.

VIRES.

Purgat per inferiora, & tollit o-

mnes obstructiones, si misceatur cum gr. v. Panchymagogi Crolli.

A. scrup. j. ad drachm. $\mathfrak{ss}$. datur. Cum $\mathfrak{f}\mathfrak{r}\mathfrak{a}\mathfrak{t}$ Pro $\mathfrak{f}\mathfrak{r}\mathfrak{a}\mathfrak{t}$ & Resina scammonii sit egregiû chatharticû hunc in modum.

R. $\mathfrak{f}\mathfrak{r}\mathfrak{a}\mathfrak{t}$

R. Fri Glati drachm. ſſ.
Resin. Scammon. gr. vj. viij. vel
Scrup. ſſ.

Olei anisi, fœnic. an. gut. 2.
Miscē & da securē.

VEL.

R. Fri Glati scrup. iſſ.
Crystall. Tartari scrup. ſſ.
Resin. Scammon. gr. viij.
Miscē. S. Purgier Pulverlein auff
einmal Morgens frühe vor dem Mor-
gen Brodte zu genießen.

ALITER.

R. Crystall. Tartari drachm. ſſ.
Tartari Glati scrup. j.
Resin. Scammon. gr. iiij. vel vj.
Ol. anisi,

Cinamomi an. gut. ij.

Fiat pulvis.

VEL.

Rec. Resin. Scammon. gr. x. vel xv.
Tartari Glati ʒſſ.
Salis Tartari: gr. ij.
Ol. Citri gut. ij.

Fiat Pulv. S. Purgier Pulverlein.

VEL.

R. Scamm. Spagy. more depurg.
gr. xij.

Gummi de Peru gr. iiij.

Spec. Diamb. ʒſſ.

Tartari Glati ʒj.

Ol. Cinamomi gut. ij.

Fiat Pulvis.

ALITER.

R. Resin. Scammon. gr. vij.

Specier. Elefoph.

Diacarib.

Diatartarian. ʒj.

Aspergantur Spir. Samb. Fiat pulv.
Sign. Purgier Pulver auff einmal.
in Arthritide.

VEL.

R. Resin. Scammon. gr. x.
Magister, Galapie gr. xij.
Crystall. Tartari ʒj.
Ol. fœnic.

Anisi an. gutt. ij.

Fiat pulvis. Detur unâ vice.

VEL.

Rec. Resin. Scamm. gr. xi.

Cremor. Tartari ʒj.

Tartari Glati ʒſſ.

Ol. anisi,

Citri an. gut. j.

Fiat pulvis.

Hujus Resin. Scam. si aliquid cum
farina, & aqua Rosar. miscueris, ho-
stiam purgantem conficere potes.

Aliàs e Diagridio, pro more officii
narum, correcto, tales purgandi for-
mula concinnantur, exempli gratiâ.

Rec. Diagrydii gr. xvij.

Syrup. violar. ʒiſſ.

Aqu. Endivie ʒiſſ.

Fiat potiuncula purgatoria.

VEL.

Rec. Manna gmnat. ʒſſ.

Syrup. Violar. ʒiſſ.

Diagrydii gr. xvij.

Ol. Citri gut. j.

§

Fiat

Fiat Mixtum Cathartica.

VEL.

Rec. Diagydiigr. x. vel xv.

Pulver. turpeti scrup. ss.

Medulla seminis Carthami
gr. vij.

Spec. Diambra serup. sem.

Ol. anisi, Fœniculi ana gut. ij.

Fiat pulvis.

VEL.

Rec. Resin. Scammon. seu Scammo-
ni more Spagyricorum depuri-
gati gr. x. vel xv.

Conserv. Rosar. rub. ℥ij. ss.

Oleor. Citri,

Gariophyllor. an. gut. j.

Fiat Mixtura Cathartica.

VIREs, ET USUS RESINÆ
SCAMMONEÆ.

Inter purgantia fortiora primas tenet Scammonium: Quod calidum & ficcum est in tertio gradu, & promptè & citò è distantioribus locis, præcipuè Bilem, postea pituitosos serososq; humores trahit.

DOSIS.

A. gr. viij. ad ℥ss. vel gr. xv. in conservarosarum, violarum, vel alio vehiculo.

OBSERVATIO.

Mirum, quòd per Chymicam depurationem Scammonia planè amittat naturalem colorem, & ejus nigredo in albedinem mutetur, quod arcanum in Chymia.

CAPUT XI.

DE

EXTRACTO ALOES.

ALoës extractum fit ex Aloës herbæ succo, quæ plurimum nascitur in Cambaya, Bengala, aliisque multis locis exteris referente Clusio: Cæterum laudatissima est in Socotera Insula, quæ indè ad Arabes, Persas, Turcas, denique per universam Europam defertur, eamque ob causam Aloën Socoterinam appellant. Ex hoc succo more solito, cum Spiritu Vini fit extractum utilissimum.

VIREs ET USUS.

Extractum Aloës, & quod indè componitur ad sanitatem tuendam plurimum commendatur. Gratum enim est Stomacho Medicamentum, quod ad contentos in ventriculi tunicis, vitiosos corruptosq; humores tollendos plurimi laudant: Hinc Mesue Aloën de salubrioribus & melioribus Medicamentis esse scribit, quæ habeat prærogativam super omnia Medicamenta

menta. Cùm enim reliqua purgantia Ventriculùm soleant debilitare, & membris nocere: excipientem Aloën putat, quæ non solum non noceat, sed & ea confortet. Imò censet, si quis continuò eâ utatur, eum nullum in corpore vel instrumentis sensum morbum percepturum, qui non sit sanabilis.

D O S I S.

A ʒss. ad ʒij. vel ʒj. Non autem id in potu sed in Pilulis commodissimè exhibetur.

OBSERVATIO.

lis, qui hæmorrhoidibus, uteri fluxibus, aliisque hæmorrhagiis obnoxii sunt: Item Hæcticis, Prægnantibus, & omninò calidis, ficcis, extenuatisq; corporibus non satisfata.

CAPUT XII.

DE

PILULIS ANGELICIS.

Pilularum Angelicarum, quas Francfurter Pillen vocant, per Europam jam tantoperè cantatarum Authorem Germani Frankfurtensiùm Poliatrium Hartmannum Bejerum; Itali verò nobilissimum Patavinum Medicû, Hieronymum, Fabricium ab Aqua pendente constituant.

Ubivis certè locorum usus frequentiam cuncta reliqua pilularum genera superare videntur. Vera autem illarum descriptio tanto pro secreto habita fuit, ut eam nec pretio, nec precibus impetrare multi potuerint hæctenus.

Rec. Aloës succotrin. lib. j.

Succi borrag. bugloss. violar.

fumar. rosar. pallidar. an. q. s.

Omnia probè misceantur & relin-

quantur infusa per 24. horas in loco calido, postea exprimantur & inspissentur, ut fiat massa, ex qua fiat Extractum pro pilulis Angelicis.

Aliis hæc Descriptio placet.

R. Aloës succ. lib. 1.

Succi borrag. bugloss. viol. an. ʒiiss.

Rosar. lib. ss.

Infundantur per horas x. deinde exprimantur & coquantur ad consumptionem Succorum addendo.

Succ. Card. bened.

Veron.

Chamomill.

Chamad. an. ʒj.

Fiat l. a. massa, & silubeat, postea Extractum.

VEL.

R. Aloës elect. lib. 1. diss. in aqua viol.

R 2

viol. cola & exsicca, fiat q̄, massa, quam iterum dissolve in succi Violar. lib. vel iſſ. Itera & lege artis exsicca: Ex massa exsiccata fiat Extractū cum Spiritu vini.

Hanc descriptionem mihi in Ther. mis Wisbadensibus Anno 1635. celeberrimus quidam Medicus Franckofurtensis communicavit, qui sanctè affirmabat, banc veram ac genuinam esse descriptionem Beyeris, & Ducem illum famigeratissimum Tillium pro descriptione Pharmacopæo Franckfurtensi soluisse 300. Thalers.

VEL:

Alias Franckofurtenses communicavit D. Bilgerus, Dn. D. Möllenbrocio de Varis p. 60. tanquam genuinas: R. Aloës q. s. solvatur in seri lactis q. s. filtratur & serum abstrahatur: aloë relictā cum succo violarum inspissetur. fiat Massa.

ALITER.

R. Succu Violar. ℥v.
Aloës pulver. ℥iſſ. vel ℥ij.

Misce & macera in phiola, donec succus aloën extraxerit, cola, inspissaq̄, ad massam pilularum.

DOSIS est à gr. v. ad x. vel xx. Uſus ejus est vespertinus, cum post 12 horas operationem senseris.

DE PILULIS ALOETICIS.

R. Aloës insuccat. ℥vj.

Rhabarb. elect. & aqu.

Cinamomi aspersi. ℥ij.

Extract. panchy. Crollii, ℥iſſ.

Ol. Fœnic. ℥ſſ.

Syrup. de pom. q. s.

Misce, fiant pil. ex qualibet ℥xv.

Dantur super speciebus aromat. involuta.

Dosis. 7. 8. vel 10. Vespere antè cubitum sumuntur. Nullum invenitur Purgans, quod non aliquid noxi secum ferat. propterea corrigendum quodlibet suò correctivò, quod in Aloë fit.

Ol. Zingib.

Garyophyllor.

Carui, & c.

CAPUT XIII.

DE

EXTRACTO TURPETI.

Turpetum est radix herbae cujusdam, folia & flores Althææ referentis; Teste Clusio, Aromaticum Historiæ libr. I. cap. 36. Ex hac radice lege artis Extractum elaboratur, ad varios morbos utile.

VIRES & VIRTUTES.

Turbet & quicquid ex ipso componitur, calidum in tertio & siccum in secundo ordine, fortius est Agaricò, pituitamq̄; quam Agaricus

eva

evacuare nequit, educit, & crassos & viscidos humores ex remotioribus quoq; partibus, ut juncturis elicit, & frigidis & diuturnis morbis ac febribus prodest.

DOSIS.

A. ℥ss. ad ʒss. in vehiculo convenienti.

OBSERVATIO.

Ventriculo parum noxium est,

& pueris, senibus, & gravidis non facile dandum, & ubi exhibetur, corrigatur.

Zingibere,

Mastiche,

Pipere,

Cinamomò,

Feniculò,

& Cordialia admiscenda.

CAPUT XIV.

DE

EXTRACTO RHABARBARÆ.

NON est operæ precium multum de Rhabarbara dicere, cum omnibus sit notissima radix: de quo Clusius Aromatum Historiæ lib. 1. c. 37. Ex ipsa sic Extractum efficitur.

R. Pulveris Rhabarbaræ quantum velis, superfunde.

Aqu. Cichorii vel Endiviæ q. s. additis aliquot guttis olei Tartari per deliquium facti.

Stent hæc in digestionem per dies quatuor, postea materiam exprime, & abstractâ aquâ in Balneo remanebit Extractum, quod corrigitur

Oleò Cinamomi,

Spicâ Indicâ &

Santalò Citrinò &c.

VIRES ET USUS.

Purgat hoc Extractum clementer & benignè, tutumq; est Medicamentum omni ætati, atq; aded

pueris etiam & prægnantibus innoxium, purgat bilem flavam, & pituitam quoq; sed non nisi in proximis viis hærentem. Obstructiones liberat, & affectus inde natos sanat. Icterus nimirum, Hydropem, splenis tumorem, Febres putridas, & pestilenciales. Lienteriæ, Dysentericiæ, sputo cruento, ruptis & contusis commoda est. Inprimis utile Epati. Stranguriâ verò laborantibus commoda non est. Et adversus plures alios affectus haud vulgari præstantiâ pollet.

DOSIS.

Datur à gr. XV. ad ʒj. vel ʒss. in vehiculo, quod morbo accommodatū.

NOTA.

1. In similibus affectibus ubi augmentum caloris veremur, ac proindè extracta perfrigerantia curanda

S 3

sunt,

sunt, serum lactis majorem in modum commendatur; ut proinde mater infusionis appelletur, quo nulum in ejusmodi extrahendis purgantibus melius.

2. Ad meliorem tamen extractionem tum extractorum cum infusorum addi solent: Cremor Tartari; $\ominus$ & $\circ$. $\circ$ Tartari per deliquit. Tartarus $\oplus$ latus; Spiritus $\oplus$ li $\text{\AA}$ tis; Sp. $\oplus$ Philos. Spirit. Tartari rectificat. Tinctura Tartari; Vel si calor non admodum metuendus, Spiritus ex appropriatis vegetabilibus, ut in affect. capit. Spirit. lilior. convall. tilia. in scorbuto Spirit. antiscorbut. vel etiam salia appropriata vegetabilia, $\ominus$ fumar. $\ominus$ centaur. minor. & alia.

Alias & alia purgandi formulae à Rhabarbara concinnari possunt, quarum unum atq; alterum huc apponere lubet Exemplum.

R. Rhabarbara $\text{\AA}$ j. vel $\text{\AA}$ ij.

Spec. Diambre $\text{\AA}$ ss.

Diagridii gr. x.

Fiant pilule numero xxj.

R. Rhabarb $\text{\AA}$ j. vel $\text{\AA}$ iss.

Fol. Senae $\text{\AA}$ iss.

Salis Tartari aciduli facti $\text{\AA}$ ss.

Aqu. Cinamomi $\text{\AA}$ ij.

Infunde in brodio carnis, vel gallinae, vel aqu. Fragorum, q. s.

In colatura, cum mediocri expressione facta, solve Mannae Calabrin. vel sacchari finissimi $\text{\AA}$ j.

Detur pro potu.

R. Rhabarbara $\text{\AA}$ j. vel $\text{\AA}$ iss.

Fol. Senae s. fl. $\text{\AA}$ iiiss.

Cremo. Tartari $\text{\AA}$ ss.

Cinamomi elect. $\text{\AA}$ j.

Bulliant sensim in aqua Cichor.

Colatura adde Syrup. de Cichor. cum Rhabarb. $\text{\AA}$ ss.

Rotul. Spec. Diarrhod. Abbatis. $\text{\AA}$ ij.

Fiat potio.

VEL:

R. Aqu. Meliss. $\text{\AA}$ v.

In qua infunde

Rhabarb. $\text{\AA}$ iss.

Fol. Senae $\text{\AA}$ iiiss.

Schenanbi scrup. ss.

Flor. Chamomill. p. i.

Liquiriz. rasae $\text{\AA}$ ij.

Fortiss. express. adde Syrup. Rosar. $\text{\AA}$ ss.

VEL:

R. Decoctionis Aperitiv. & Alterant $\text{\AA}$ ij.

Infunde per noctem

Rhabarbara $\text{\AA}$ iiij.

Agarici $\text{\AA}$ ss.

Spice Ind. $\text{\AA}$ ss.

Spiritus Vitrioli. gut. v.

Ebullitione unâ manè factâ expressioni add.

Syrup. de Cortic. Citri.

Rosar. Solut. ana $\text{\AA}$ ss.

Fiat haustus.

VEL:

R. Aquae Cichor.

Borrag.

Aqu. Borrag. an. ℥ss.

Infunde per noctem.

Rhabarb. el. ℥j. vel. ℥ss.

Agaric. ℥ss.

Turpet.

Epithym. an. gr. x.

Cremor. ꝑri.

Spica Indica,

Cinamomi elect. an. gr. v.

Spiric. Vitriol gut. iiii.

Manè fiat expressio, cui adde

Syrup. Diafer. unc. ss.

Fiat haustus purgativus.

ALITER:

R. Rhab ℥ss.

ꝑri albi ꝑlati gr. vj.

Cremor Tartari ℥j.

Spic. Indic. ℥ss.

Digerantur in aqua borrag.

Endiv. an. ℥j.

Fumar. unc. ss.

Stent per diem naturalem. Fiat ex-

pressio levis, & coletur, cui adde

Syrup. rosat. soluti unc. ss.

Extract. panchy. Crollii gr. vj.

Diagridi gr. ij.

Ol. Cinamomi gut j.

Fiat haustus pro unâ vice capiendus.

ALITER:

R. Decoct. aperit. com ℥iij.

fact. cum fol. Sen. ℥ss.

Tartari albi prepar. ℥j.

Infunde per noctem.

Rhabarb ℥ss.

Agarici ℥j.

Spica Indica gr. 6,

Tartari albi ꝑlati gr. 4.

Fact. express. & colat.

adde Elect. Diaphen. ℥j. de suc. ros. ℥j.

Syrup. Rosat. sol. ℥ss.

Spir. Oli.

Ol. anisi anagut. 2.

Misce pro haustu purgativo.

VEL:

R. Fol. Sen. ℥ij. Rhabarb. ℥j.

Cremor Tartari ℥j.

Fiat ebullit. in aquâ communi, adde

Mors. Diacarthami ℥j.

Syrup. de cichor. cum

Rhabarb. ℥j.

Aqua Cinamomi ℥ss.

Misce s. Gelinde Purgier-Träncklein.

VEL:

R. Rhabarb. ℥j.

Fol. Sen. ℥iij.

Crem. Tartari ℥j.

Cinamomi ℥ss.

Passular. minor. ℥ss.

Coque in sufficiente quantitate

aquæ ad unc. iij. adde

Syrup. acetos. citri ℥ss.

M. Fiat potus. Purgier-Träncklein.

VEL:

R. Decoct. aperit. min. ℥iij. bulliant

in illis Fol. sen. s. s. ℥ij.

Rhabarb. ℥j.

Agaric. troch. ℥iij.

Cremor. Tartar. ℥j.

Squinanib. ℥ss.

Semen. anisi ℥ss.

Fortissimæ express. adde

Manna sel. ℥ss.

Detur

Detur in fictili. Sig. Träncklein auff
einmal.

VEL:

R. Rad. polyp. q. petrosel.
fenic. ana ℥ij.
Herb. cap. Fris, cuscata, agrimon.
marrubii ana ℥ij.

Flor. cordial. p. ij. Rhabarb. ℥jss.

Fol. Sen. Al. f. f. ℥ijss.

Sem. anisi, fenic. ana ℥j.

Squinanthi ℥j.

Scariole ℥ijss.

F. Species sur Pflaumen Brüh.

VEL:

R. Rhabarb. ℥ijij. Cinam. ℥j.

Schenanthi scrup. sem.

Coque in f. q. aqua endiv. colatur.

R. ℥ijij. in ea dissolve manna calabr.

℥j. Rhab. contusa ℥ss. Syrup. endiv.

℥j. Misc.

ALITER:

R. Rhabarb. ℥ijij.

Agar. trochisc. ℥j.

Cinamomi Zingib. ana ℥ss.

Leniter coque in f. q. aqua. Colatur.

R. ℥ijij. in ea dissolve Mell. rosat.

sol. ℥j.

Extract. Mechoacan. ℥ss. Misc.

VEL:

R. Rhabarb. ℥ijij.

Spica, Schenanthi ana gr. 7.

Cinamomi ℥j.

Infundantur in aqu. cuscut. f. q. co-
latura.

R. ℥ijijss. in ea dissolve elect. de

Pfyll. ℥ss.

Syrup. Byzant. ℥ij. Misc.

VEL:

R. Rhabarb. ℥ijij.

Fol. sen. ℥ij.

Agar. Trochiscat. ℥ss.

Infundantur in aqu. endiv. q. f.

colatura. R. ℥ijijss.

adde mell. rosat. solutiv. ℥ss.

Misce pro haustu purgativo.

VEL:

R. Rhabarb. ℥jss.

Fol. sen. ℥ij. Tartari Oli ℥j.

Cinamomi electi ℥ss.

Flor. cordial. ana p. 1.

Coque in duplici vase, cola, & Signi.

Purgier. Träncklein.

VEL:

R. Rhabarb. ℥j.

Agar. Trochiscat. ℥ss.

Turpeti elect. scrup. j.

Spica Indica gr. 10.

Coque in aqua communi, cola & adde

Syrup. Rosat. sol. ℥j.

Rotul. spec. Diarrb.

Abbat. ℥v.

Ol. Citri gut. 1.

Fiat haustus purgatorius.

CAPUT XV.

DE

EXTRACTO MECOACANNÆ ALBÆ.

Paratur

PARatur hoc Extractum more solito.

VIRES ET USUS.

Purgat humores serofos, aquosos & pituitosos in intestinis, ventriculo, capite, thorace: propterea pluribus harum partium morbis auxiliatur, utilissimumq; adversus Hydropem remedium commendatur, & vires, quæ in Agarico & Rhabarb. commixtis inveniuntur, unâ obtinere prædicatur.

Viscera non debilitat, sed roborat; idèd multis in frequenti usu est, sed calidis & siccis corporibus non ita commodè adhibetur. Corrigitur

Oleo Cinamomi, Anisi,
Masticis, feniculi.

Dosis à scrup. 1. ad ʒʒ. vel scrup. 2. in vino.

OBSERVATIO.

Mechoacanna Radix, ante 50. annos primum reperta in provincia Mechoacan. dicta, quadraginta miliaribus supra Mexico, quam devicit anno 1524. Ferdinandus Cortesius. Ex hac Radice, ut è Rhabarbara varia purgandi genera ad sequentium exemplorum formulas possunt componi.

R. Extracti Mechoacan. gr. xij,
vel xv.

Rhabarb. gr. vij.

Diagrydii gr. iij.

Tartari alb. ʒ. lat. gr. ij.

Ol. anisi,

Ol. Fenic. an. gut. ij.

Misc. probè, & fiant. pil. N^o. ʒʒ.

VEL:

R. Extracti Mechoacan. ʒʒ. vel gr. xv.

Rhabarb. gr. vj.

Diagrydii gr. iij.

Gummi gutta.

Tartari albi an. gr. ij.

Ol. Anisi,

Fenic. ana gut. ij.

Spiritus Salis gut. j.

Fiant pilula numero xj. in Hydrope.

VEL:

R. Extracti Mechoacan: scrup. sem.

Rhabarb. gr. v.

Diagrydii,

Trochisc. Alhandal. an.

gr. ij.

Gummi gutta, gr. j.

Ol. Anisi,

Fenic. an. gut. ij.

Fiant pilula in Hydrope.

VEL SIC:

R. Rad. Mechoacan. scrup. j.

Turpeti gr. xij.

Cremor. ʒri.

Pulveris laxativ. cathol. ana gr. v.

Extracti Diagrydii gr. iij.

Sacchari Candi albi gr. vij.

Fiat pulvis, qui conspergatur

Olei Citri,

Cinamomi an. gut. j.

VEL SIC:

R. Rad. Mechoacan. ʒj. vel ʒʒ.

Turbit. opt. ʒʒ.

Cremor. Tartari gr. vj.

T

Tartari

Tartari albi $\text{\textcircled{O}}$ lati gr. iiij.

Sacchar. Candi albi gr. v.

Extract. Diagridii gr. iiij.

Fiat pulvis, addatur

Ol. Cinamomi.

Citri ana gut. j.

ALITER:

R. Rad Mechoacan.

Cremer. Tartari ana gr. xij.

Turbith. opt. gr. vij.

Extract. Diagridii gr. iiij.

Misceantur, & fiat pulvis: huic in-
sperge.

Ol. Cinamomi,

Citri ana gut. j.

ALITER:

R. Rad. Mechoacan. gr. xv.

Cremer. Tartari scrup. β .

Turbith. optim. gr. viij.

Cort. myrobal. Citrin gr. vj.

Extract. Diagridii gr. 4.

Fiat pulvis, qui aspergatur Ol. a-
nisi, fenic. ana gut. 2.

De Extracto Mechoacanna compo-
suo vide Centuria mearum curat. sin-
gul. pag. 271.

CAPUT XVI.

DE

EXTRACTO RADICIS GELAPU,

Seu

MECHOACANNÆ NIGRÆ.

ALia Radix Mechoacannæ nigræ,
formâ, virtute & efficaciâ priori
non dissimilis, & à quibusdam Gia-
lapu appellata, nuper usu Medicis
innotescere cæpit: & singulare re-
medium in Febribus, aliisq; ejus ge-
neris morbis. Cujus Extractum fit
modo sæpius dicto.

VIRE ET USUS.

Purgat humores serosos, aquo-
sos & pituitosos à capite, ventricu-
lo, Pulmone, intestinis, aliisq; mem-
bris. Singulare est Medicamentum
in Febribus, Hydrope, Scabie, &c.

DOSIS.

℞. $\mathfrak{ss}$. ad $\mathfrak{ʒj}$. vel gr. 25. in vehi-

culo convenienti. Corrigitur

Oleorum Cinamomi.

Anisi,

Mastiche,

Fenic. ana. gut. i.

Aliâs in suâ substantiâ & pulveris
formâ hic modus mihi frequentissi-
mus est.

R. Radicis Gelapu gr. 15.

Gummi de Peru gr. 7.

Spec. Diamarg. frigid gr. 12.

Ol. Anisi,

Feniculi,

Cinamomi ana gut. i.

Misceantur hæc pro pulvere purgante,
qui capitur in vino tepido.

VEL:

VEL;

R. Rad. Gialapu ꝑj.
 Mechoacanna ꝑß.
 Diagridii gr. 6.
 Spec. Diamarg. frig. ꝑß.
 Ol. Fenic.
 Anisi anagut. 2.

Fiat pulvis.

VEL SIC;

R. Rad. Gelap. 3ß.
 Diagridii gr. 3.
 Ol. anisi,
 Fenic. ana gut. 2.

Misce pro pulvere.

VEL:

R. Pulv. Gelap. ꝑj.
 Spec. confect. Hamech.
 Elefscoph. ana ꝑß.
 Diagridii gr. 3.
 Gummi de Peru gr. 2.
 Ol. Cinamomi gut. 2.

Fiat pulvis.

VEL:

R. Pulv. Gelap. 3ß.
 Crystall. Tartari ꝑß.
 Spec. Diarrb. Abb gr. 12.
 Ol. anisi gut. 3.

Fiat pulvis in Hydrops.

VEL:

R. Rad. Galap.
 Diagridii. ana ꝑß.
 Gummi gutt. gr. 2.
 Ol. anisi. fenic. ana gut. 2.

Fiat pulvis.

VEL:

R. Diagridii,

ꝑri Glati,
 Rad. Galap. ana gr. 8.
 Maceris gr. 6.

Fiat pulvis.

VEL:

R. Radic. Galap. ꝑß.
 Extract. Diagridii gr. 5.
 Magister. perlar.
 Corall. ana gr. 4.
 Ol. Anisi,

Fenic. ana gut. 1.

Fiat pulvis.

VEL:

R. Radic. Galap. ꝑj.
 Gummi de Peru gr. 6.
 Spec. de gemm.
 Magister. Perlar.

Coral. ana gr. 2.

Fol. fini auri num. 1.

Fiat pulvis.

VEL:

R. Extract. rad. Galap. gr. 22.
 Conserv. rosar. cum Spiritu Vis
 trioli 3ß. ꝑß.
 Spir. rosar.

Nota: Extract. Galap. præcipi-
 tatur Spir. vel aqua Rosar. instill. &
 à quibusdam Magisterium vocatur.

VEL:

R. Cremor. Tartari ꝑj.
 Magister. Galap. gr. 10.
 Perlar. gr. 5.

Fiat pulvis pro unâ dosi.

VEL SIC:

R. Pulv. rad. Galap. 3ß.
 Tartari Glati ꝑß.

T 2

Gummi

Gummi de Peru gr. 3.

Magister. Perl. gr. 6.

Ol. anisi gut. 2.

Fœnic. gut. 1.

Fiat pulvis subtilissimus.

Hic addere adhuc libet pulverem

Cbialapia compositum, Medici cujusdam famosissimi, qui talis:

R. Sen. elect. ℥j.

Radic. cbalap. ʒvj.

Tartari Glaci ʒss.

Sem. anisi ℥ij.

Macer. ℥j.

Zingib. gr. 15.

M. f. pulvis pro officinâ.

Dosis ℥j. vel ʒj.

CAPUT XVII.

DE

EXTRACTO SEU MAGISTERIO GUMMI LAXATIVI, aliàs Gummi de Peru, vel de Goa, seu Guttage-mu, aut Gummi ad Podagram.

EX Provincia Carthagine, vel Carthagenâ in Americâ (aliàs Nova Hispania dicta) ad nos adfertur novum genus Gummi, omnis odoris & saporis expers, coloris Crocei, quod diligentes naturæ perferutatores calidum in primo gradu & sicciusculum cognoverunt.

Idem Gummi Insula Goa India Orientalis in Germaniam mittit, & inde Gummi de Goa, seu Guttage-mu, seu Chatejemu, falsò à quibusdam Gutta de Peru, & Gaman-dra dicitur.

DOSIS.

Datur ejus Extractum, quod sit modo sæpius præscripto, à gr. 6. ad x. xiiij. ad xvi. usq;. Corrigitur ipsum Gummi præ cæteris Spiritu Oli,

Ol. macis, aqua vel Syrup. Cinnamon, Thure albo, Mastiche, &c. Spec. Diamb.

CHITTAJEMU CORRECTUM, per Spir. ☉. aut Tartar. Minereri:

R. Chittajemu q. v. dissolve cum Sp. ☉. abstrahatur dein Spir. ☉. residuūq; exsicceatur, lene ne scilicet nigrescat, sed colorem suum retineat.

1. Edulcorare si volueris ∇ aliquoties ablue.

2. Procedit feliciter correctio ad modum quem habes de Scammonio: vel Gummi Gutta terna vice cum Spirit. ☉. aut ☿. imbebe, tere & exsicca.

Dosis à gr. xv. ad xx.

EXTRACTUM SEU MAGISTERIUM:

R. Citra

R. Gitta Gemu pulveris ℥ij.

Sp. Vin. opt. ℥viij.

Fiat Solutio, digerendo in MB. hor. aliquot (2. 3. 4.) decanta & filtra calidè, præcipita affundendo ▽ rofar. (vel aliam aliquam) abstrahere Spir. Vin. & coagula lentè.

Melius procedet processus

R. Gitta Gemu ℥ij.

Sp. Vin. opt. ℥v.

o o Tartari ℥j.

Digere, & solvetur in MB. brevi tempore.

Sunt qui R. Spir. Vin. fantali Tinctura imprægnatum.

VIRES ET USUS.

Sanè Extractum hoc maximè laudandum, id quod sine molestiâ, sine torminibus humores, *ἀνω καὶ κάτω* evacuat, imprimis serosos & biliosos, nec diu in corpore hæret.

Vomitu quoq; in ventriculo congesta expellit.

Mixtum hoc Gummi Crystal. Tartari, vel alio lenitivo, humores etiam cæteros aggreditur, & jam nunc apud plurimos Medicos inter secreta catholica, & multo usui; imò cothurnus omnibus ferè pedibus aptus.

R. Gummi de Peru gr. 8.

Radic. Mechoacan. ℥j.

Pulveris Mastiches gr. 7.

Ol. Anisi,

Fenic. gutt. 2.

Fiat pulvis.

VEL SIC:

R. Gummi de Peru gr. 8.

Tartari $\text{\textcircled{O}}$ lati ℥j.

Magister. perlar. gr. 5.

Ol. Citri,

Cinamomi, ana gutt. 1.

Fiat pulvis.

VEL:

R. Gummi de Peru subt. gr. 8.

Ol. Cinamomi, gutt. 4.

Fiant Pilule num. 4.

VEL:

R. Gummi de Peru subt.

pulverisat. gr. 10. vel 12.

Gilla Theophrasti gr. 2.

$\text{\textcircled{O}}$ li $\text{\textcircled{I}}$ tis gr. 3.

Misce pro pulvere. S. Brech. Pulver auff ein mal.

Sic in Hydrope.

R. Gum. gutt. laxativ. à gr. 8. ad 10.

Manus Christi cum Ol. Cinamomi ℥j.

Misce, fiat pulvis.

Sic in Ictero.

R. Rhab. el. ℥j.

Gum. gutt. laxativ. gr. 5. vel 6.

Misc. Fiat Pulvis exhibendus vel cum jusculo, vel cum vino absinthite, generoso Malvatico, Aq. Cinamomi, &c. Aliquando additur Magisterium Tartari $\text{\textcircled{O}}$ lati quod ex ol. Tartari ex sale resoluti, & Spir. $\text{\textcircled{O}}$ li conficitur ad serum eò magis prolicendum; sic:

R. Gum. gutt. laxat. à gutt. 8. ad 11.

Magist. Tartari $\text{\textcircled{O}}$ lati gr. 5.

T 3

Misc.

Misc. fiat pulvis.

Alius D. Rosenbergii.

R. Gum. gut. laxativ. à gr. 8. ad 10.

Cremor. Tartari vel Tart. $\text{\textcircled{L}}$ at. $\text{\textcircled{J}}$.

M. F. pulvis exhibendus cum jusculo, cui potest addi parum Cinamomi, & pulv. Sacchar. ad gustum amabilem.

Aliis verò non incommodè hanc quantitate ad eandem intentionem, scilicet ad pituitam abstersam ejiciendum unà cum aliis vitiosis & ferolis humoribus sic usu venit.

R. Gum. gut. Laxat. à gr. 8. ad 10.

Cremor Tart. gr. 5.

Misc. Fiat pulvis.

In formâ pillulari sic à D. Hechstetero præscribitur in Hydrope.

R. Extr. cucum. agrest. $\text{\textcircled{J}}$ ss.

Gum. gutt. laxat. gr. 6. vel 11.

Cum Syr. Cinamomi. f. pill. q. S.

Vel sic in aliis affectibus:

R. Gum. gutt. laxat. à gr. 8. ad 10.

Specier. Diamb. gr. 4.

Ol Fœnic.

Cinamomi ana gut. 2.

Fiat Pill. numero 7.

In formâ potiunculæ:

Quidam in tertianâ ita cum commo præscribunt, præmissis tamè lege methodi universalibus.

R. Gum. gut. laxativ. gr. 8.

Syrup. rosat. solutiv. $\text{\textcircled{J}}$ ss.

Aq. Endiv. q. s. M. ut fiat haust.

D. Hechsteterus hanc sequenti po-

tiuncula in hydropico debili, sine molestia aut torminibus absq; vomitu (quod notandum) se evacuasse refert mensuram integram feri, aut paulò plus, bono cum successu.

R. Gum. gutt. laxativ. gr. 4. ad 5.

(ob summam debilitatem)

Spir. $\text{\textcircled{L}}$ i gutt. 1.

Syr. d. Cinamomo $\text{\textcircled{J}}$ ij.

Aq. Bryoniae $\text{\textcircled{J}}$ ss.

Misc. pro haustu.

In formâ infusi ita in Hydrope.

R. Aq. Betul. $\text{\textcircled{J}}$ ij.

Spiritus $\text{\textcircled{L}}$ i gut. 3.

Infunde per noctem.

Rhabarb. el. $\text{\textcircled{J}}$ j.

Colatura leviter facta manè dissolve in ea Gum. gutt. laxat. gr. 7.

Syr. d. Cinamom. $\text{\textcircled{J}}$ ij.

M. F. haustulus.

Potest & ex sententiâ D. D. Henrici Julii Böckelii ita fieri infusio.

R. Magist. Tartari $\text{\textcircled{L}}$ at. $\text{\textcircled{J}}$ ss.

Gum gutt. laxat. gr. 9.

Infunde per noctem in Aqu. Cinamomi dest. $\text{\textcircled{J}}$ j.

Colatura manè dissolve.

Ol. Caryophill.

Cinamomi ana gut. 1.

Diagryd. preparat. gr. 3.

Misc. F. haustulus.

In formâ conservæ aut Syrupi sic:

R. Gumm. gutt. lax. gr. 10.

Ol. Ci.

Ol. Cinamomi

macis ana gut. 2.

Cum conserv. Ros. (vel viol. vel Beton.)

F. mislura vel Bolus.

R. Gum. gutt. laxat. gr. 7.

Oxymell. scyllit. q. s.

M. F. Lambile.

Ab hoc puero Asthmatico quatuor annorum propinata pituita, stertorem jam tum causans, rejecta fuit, nec alia nisi vomitus molestia adfuit, referente D. Hechstetero.

Formam Eleſtuarii sic præſcribit Clarif. D. Horſtius in Anasarca Tom. 1. observat. l. 4. observ. 30. pag. 263.

R. Mercur. dulcificat. ritè preparat. gr. 15.

Gutt. Gamandr. gr. 5.

Conserv. Ros. ʒij.

Cum Syr. Ros. solut. q. s. M. propinquetur factâ digestionè.

(Fit autem Mercurius dulcificatus vel cryſtallinus ex Mercurio optimè purificato juxta Quercetanium in consilio de luis vener. cura, additò eodem justo modò in meteoron redactò.)

Idem quoq; D. Horſtius sic aliter pag. 295.

R. Diacydon lucid. simpl. ʒi.

Gutt. Gamand. prepar. cum.

Spiritu Oli ʒvj.

M. F. Eleſtuarium pro officina.

In formâ extracti sic:

Paratur, E. G. Diacydonium La-

xativum cum extract. scammonii & gum. gutt. laxat. quod minimâ doſi ad aquas Hydropicorum evacuan- das confert, approbante eodem Excellentissimo Viro, D. Gregor. Horſt. in Epist. Medicinal. Sect. 9. pag. 295. & 436.

Essentia hujus Gummi cum Essentia Elaterii in crebro usu est Dn. D. Michaëli.

In formâ tabularum sic eleganter præscribi potest.

R. Gum. gutt. laxativ. gr. 7.

Troch. Alband. gr. 4.

Ol. Anif. dest. gutt. 2.

Cum Sacch. in aq. Cinamomi dissolut. f. confectio f. a. in Rotulis, tabulis, vel Morſulis. D. Horſtius l. d. p. 436.

Plura scire qui desiderat, legat Autores citatos locis allegatis. Item Dn. D. J. P. Lotichii Mæno Francofurtensis discursum de Gummi (ut vocant) gutta laxativo Indico, per totum. Item Dn. D. Joannis Carolini Rosenberghii, Argentoratensis, Rosam Nobilem Iatricam, animadversione 15. pag. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44.

Et D. Michaëlis Reudenii de novo Gummi purgante epistolam, ejusdemq; Apologiam, Lugd. Batavor. 1625. editam.

DE GUMMI DE PERU ROSATO.

*R. Gummi de Peru optimè pulveri-
sat. ʒj. aq. cicborei ʒʒss. Spirit. Vitrioli
recti.*

rectificat ℥j. Hac bene commixta tabula vitrea superilline, loco calido (non nimium tamen, aliàs nigrescit) evaporare sine, donec materia terreum colorem inducat. Hanc postea pulverisa, & adde

pulv. rosar. rubr. ℥j.

santali ℥ij.

Spir. Vini q. s. affunde per horas 24. circula, deinde quando refrigit, per chartam filtra & paulatim, usq. dum siccat, evaporari sine: Et sic habes Extractum rubicundum valida & pre-

stantissima efficacia, ipso etiam adspetu pulchrum & amabile.

VIRES USUS. DOSIS.

A serosis humiditatibus totum corpus humanum sine omni periculo & difficultate purgat. Inde ingenti cum fructu datur in Cachexia, Hydrope, Arthritide, Podagrâ, &c. Uti etiam in scorbuto, & morbo virgineo instar singularis experimenti usurpatur. Dosis à gr. 15. ad 21. in robustioribus.

CAPUT XVIII.

DE

EXTRACTO HELLEBORI NIGRI.

Recip.

R Ad. Hellebori nigri veri, Lunâ in felici sydere existente collectarum in umbrâ siccatarum, & à terra mundatarum, quant. suffic. Coque in vino tres circiter horas continuas in sine, augmentando ignem, ut bulliant. Expressis radicibus, abjectisq. vinum leni igne ne fortiter ebulliat, exhalet ad consistentiam extracti.

VIRES ET USUS.

Datur ad mundificandum sanguinem ab adustis præsertim humoribus, ad obstructions mensium, vertiginem, Epilepsiam, Melancholiam, & plures alios affectus, ut Febres quartanas, In-

sanias, Hemicranias, Elephantiasin, &c.

Non inconcinne corrigitur

Oleis Mastiches,

Menthe,

Cinamomi,

Feniculi,

DOSIS.

A. ℥j. ad ℥jss. in vino, vel brodio, vel in forma pilulari.

OBSERVATIO.

Quamvis Helleborus innoxium Medicamentum sit, tamen non facile, pueris prægnantibus & debilibus corporibus dandus, sed tantum in robustis, & in morbis desperatis convenit.

VEL:

VEL.

R. *Extract* *hellebor. nigr. gr. viij.**Fol. Sene gr. ij.**Panchymagog. Crollij gr. xv.*
*ob Cinamom.**Cicri an. gut. ij.**Cum Syrupo de spinâ cervi M.**F. Pilula.**In educendo humore melancholico o-*
ptimum experimentum.

NOTA.

1. Quoniam spuma in quibusdam
vegetabilibus, ut in helleboro, opio, &c.
venenata inter preparandum appare-
re solet, diligentèr ea removenda est.

2. Cautè prospiciendum, ut Hellebo-
rus verus eligatur, vel Styriacus, vel
alius in montibus & locis asperis cre-
scens, quem meliorem, licet non mitio-
rem existimo illo, qui in hortis transi-
plantatus reperitur. Contrarium sen-
tit *Quercetanus*.

3. Ut Extractum quàm optimè pa-

retur, exemplamaldè cessi hellebori ni-
gri monent, ut taceam plura, D. *Timag*
cas. medic. lib. 7. cas. 6. meminit Cbi-
rurgi cujusdam castrensis, Equitum
Magistro quartanâ decumbenti ex-
tractû Hellebori nigri manè exhibuit,
ex quo agrotus sub vesperam ejusdem
diei ex hypercatbaris & convulsionib.
extinctus fuerit. Et paucos antè annos
(pergit) Dn. Andreas Knöffelius, ob cu-
rationem podagrae, quam jaçtitabat,
celebris, Civi cuidam Dantiscano Ex-
tractum Ellebor. in formâ potiunculæ
dederat, qui intra septem horarum spa-
tium, mortuus est, ut ipse Knöffelius
fatetur in Epistola ad Pharmacopœum
Gedanensem Placotomum.

Legant Studiosi Medicinæ tracta-
tum Viri Clarissimi Dn. Petri Holt-
zemii de essentia Hellebori redivi-
va, ut & Petr. Castell. tract. de Hel-
lebor.

CAPUT XIX.

DE

EXTRACTO BRYONIAE.

Hoc Extractum fit vulgari mo-
do,

VIRES ET USUS.

Hoc Extractum omnes mulie-
bres affectus curat, ut sunt suppres-
sio mensium, suffocatio matricis,
Gonorrhœa alba, &c.

Corrigitur

Oleo Sabine.

Artemisia,

Tanacetis &c.

DOSIS.

Datur à gr. ʒ. ad ʒj. vel ʒʒ.

Huc pertinent Fæculæ Bryoniæ,
quæ infra part. XXI. cap. 1. descri-
buntur.

V

DE

DE
EXTRACTO BRYONIAE COM-
POSITO:

R. Rad. Bryon. ℥v.
Pæon.
Cichor, an. ℥v.
Scylle preparat. ℥ij.
Herb. Salvia,
Sabine,
Meliss.
Flor. Borragin. an. Mss.
Semin. eruc.
Pastinac. Sylvestr.
Baccar. Laur. an. ℥ss.
Juniper. ℥ij.
Myrrba ℥ij.
Nuc. moschat. N^o. j.

Lign. Aloës ℥j.
Incidentur & contundantur s. a.
& cum S. V. extrahe essentiam, ut
convenit. Extractum evapora, ad
consistentiam justam, adde
Essent. Aloës per aqu. endiv.
fact. ℥j.
Tartari Plat. ℥ss.
Extract. arthemif.
Matricar. an. ℥j.
o. o. Sabine
Matricar. an. gut. vj.
Elixir proprietat. gutt. x.
M. & reserva pro usibus tuis.
Hoc Extractum plerumq; in o-
mnibus uterinis affectibus dare
soleo.

CAPUT XX.

DE
EXTRACTO COLOCYNTHIDIS.

PARATUR Spiritu vini, tanquam
menstruo convenienti.

VIRES ET USUS.

E profundioribus ac remotiori-
bus locis evacuat pituitam, & qui-
dem fortius: Podagræ, nervorum &
juncturarum affectibus succurrit;
item Astmati, & Colicæ è pituitâ
crassâ. Corrigitur tragacanthâ ma-
stiche, bdellio & aliis, quæ Epatica
& Cordialia sunt.

DOSIS.

℥ss. ad gr. 15. vel 20.

DE SPIRITU VITÆ AUREORU-
LANDI.

E Trochiscis Alhandali præpa-
ratur hic Spiritus sequenti modo.

R. Trochiscor colocynth. ℥ss.

Vini Malvatici.
q. s. destillentur.

DOSIS.

Dosis à ℥ss. ad ℥ss.

DE OLEO LAXATIVO.

è
COLOCYNTHIDE.

R. Olei Colocynthid.

Quercæ

*Quercetani ℥ij.**Gummi gutta dissol. in ipso oleo
scrup. i.**Fel Tauri ℥ss.**Misce, Sign. Oleum laxativum.*

VIRES.

Externè ventri illitum laxat al-
vum sine omni molestia.

OBSERVATIO.

Gravidis & puerperis hoc oleum
non adhibetur, ne abortiant.

ALITER:

*R. Ol. violar.**Ruta ana ℥iſſ.**Pulpa colocynth. ℥iſſ.**Fellis tauri,**Capri ana ℥iſſ.**Coque & exprime ad usum.*

ALITER:

*R. Pulp. Colocynth. minutiss. incis.
℥ijſſ.**Unguenti Agrippæ, dialthææ,**Ol. Violar.**Lilior. albor.**Chamomilla ana ℥ss.**Diagrydii scrup. i.*Coque ad horæ quadrantem,
postea exprime & pro tuo libitu
utere.

DE

PILULIS POLYCHRESTIS E
SCAMMONIO ET COLO-
CYNTHIDE.*R. Scammon. pura unc. iiij.**Colocynth. non recentis, sed ad an-
nos aliquot reservata, sine interiorib.
arillis unc. vj.**Extrabe cum Spiritu Vini & ali-
quandiu macera.**Postea sevocato menstruo ad justam
Extracti consistentiam coque & adde
Magister. Perlar.**Corallorum ana ℥ss.**Ol. anisi.**Fenic. ana gutt. 10.**Datur à gr. 8. ad 15. vel ad summum
18. que egregiè purgant, non secus, ac si
usus fuisset Cathartico Antimoniali
vel Mercuriali.*

CAPUT XXI.

DE

EXTRACTO ESULÆ MINORIS.

Rec.

*R. Ad. Esulæ minoris, prout in offi-
cinis prostant q. v.*Coque lento igne cum aqua En-
diviæ semper despumando, dum
spumat. Aquam inde cola & serva.Interea superfundendo aliam, iterû
coque. Evapora ad spissitudinem.
Postea distempera cum Spiritu Vi-
ni & vase clauso serva ad calorem,
ut Spiritus Vini evaporet.

V 2

VIRES

VIRES & USUS.

Purgat hoc Extractum validis-
sime. Ergò in Hydrope, Asthmate, a-
liisq; periculosis morbis commo-
distimum. Corrigitur Bdellio, Tra-
gacantho, mucilagine Psyllii, &c.

DOSIS.

Dosis à ℥ss. ad ʒss.

Alias Esula nunquam cruda sed
præparata præscribitur Rulando ve-
rò Extractum Esulæ magnoperè
commendatur.

R. *Extract. Esulæ gr. xv.*

Resin. Gialap. gr. vj.

∇ *Flor. acac.*

*Syrup. Flor. acac. q. s. F. potiun-
cula.*

VEL:

R. *Extract. Esulæ ʒss.*

Elater. gr. vj.

Magist. de Gumm. Per. gr. iiij.

C. *Syrupo Fl. Persic. & ∇ approp.*

F. l. a. potiuncula.

R. *Extract. Esul. ʒss.*

Magist. de gum. Per. gr. v.

Conserv. Fl. Persic. & Syrupo ejusd.

*F. Bolus. S. Wasser aufsführen-
der Zucker.*

CAPUT XXII.

DE

SUCCO RADICIS IREOS NOSTRATIS.

PRæter Colocyinthidem, Gummi
guttæ, radicem Esulæ & Galapii,
de quibus jam diximus, sunt quoq;
alia ejus generis purgantia, quæ Hy-
dragoga nuncupare solemus. Nam
sunt quædam purgantia.

1. Cholagoga, ut Manna Calabri-
na, Rhabarbarum, Aloe, Scammo-
nium, Asarum, &c.

2. Phlegmagoga, id est, Pituitam
purgantia; ut Agaricus Mechoacan-
na, Turbith, Hermodactili, &c.

3. Melanagoga vel Melancholiam
exturbantia, ut fol. fenæ, Ellebor.
niger, &c.

4. Hydragoga, vel aquosos hu-
mores evacuans, ut succus radice
Ireos nostrat. Elaterii, Fol. Meze-
rei, Soldanellæ, Sambuci & Ebuli,
quorum usus, quamvis apud Chy-
micos rarissimus, quippe qui pro ip-
sorum sua Mercurialia & Antimonia-
lia substituere sciunt. Attamen ne
quid è purgantium genere hîc desit,
placuit de ipsis jam nunc quoque
pauca dicere, & de succo Rad. Ireos
nostr. incipere. Est autem hic suc-
cus calidus & siccus in tertio gradu;
aperit, tenuem bilem & aquam e-
ducit, sed gravidis, quia menses mo-
vet,

vet, minus tutus. Corrigitur vino,
Cinamomo vel decocto passularū
admodum sequentem.

R. Succ. Ireos ℥ss. vel ℥j.

Aqu. Casei ℥ss.

Mellis crudi ℥ss.

Fiat horum ebullitio levis, & co-
laturæ adde.

Spice Indica,

Cinamomi ana ℥j.

Diagrydii gr. j.

Novi multos hoc solutivo subinde
exhibito multum aquæ per inter-
valla excrevisse, & postea ab hy-
drope sanatos fuisse.

ALITER.

R. Succ. Ireos nostrat. ℥j.

Mellis rosat. colat. ℥ss.

Passular. minor. ℥vj.

Spice Indica ℥ss.

Diagrydii gr. 3.

Aquæ casei ℥iiij.

Coque & adde colaturæ

Spec. Diarrh. Abbat.

Trochisc. d. Eupator. ana ℥ss.

Misc.

DOSIS.

Dantur Eju Extmsti gr. x. vel 20.
in substantia verò ab ℥ss. ad ℥iss. vel
unc. ij.

CAPUT XXIII.

DE

SUCCO ELATERII.

ELaterium vel succus cucumeris
asini, aquam è visceribus ex-
haurit, & hydropicorum aquam
feliciter educit. Corrigitur traga-
cantha, Psyllio, Bdellio, Cinamo-
mo, &c.

DOSIS.

In Dosi non facilè ultra gr. 6. a-
scendere licet. E. g.

R. Elaterii gr. iiij. vel v. vel vj.

Seri lactis vel aquæ lactis unc. 3.

VEL:

R. Elaterii gr. vj.

Decocti eupatorii unc. ij.

Spec. Diarrh. Abb. ℥ss.

Misce, pro Dosi.

DE MEZEREEO.

Mezereum, cujus vis est ignea, a-
cerrima exulcerans, mordens, prin-
cipumq; partium vires exolvens;
validissimè bilem, biliosasq; sero-
sitates purgat, Corrigitur aceto,
succo mali Punici, aut Cydonii, por-
tulacæ mucilagine sem. Psyllii.
Exemplum sit.

R. Fel. Mezerei ℥ijss.

Fol. Sen. ℥ij.

Soldanell. ℥j.

Radic. Ireos contus. ℥ijss.

Sem. anis ℥j.

Infundantur in aqua lactis unc. ix.
per noctem, facta post ebullitione

V 3 cape

cape hujus fortis expressionis ℥vj.

Mellis rosat. colat.

Syrup. eupat. ana unc. i.

Misce pro duabus Dosisibus.

DOSIS.

Extracti hujus Dosis est à gr. v. ad x. in Substantia verò dantur gr. x. in infusione à ʒj. ad ʒij.

CAPUT XXIV.

DE

SOLDANELLA.

Soldanella ad aquas educendas optimum remedium, sed stomacho inimica est. Corrigitur Cinamomo & Zingibere. Exemplum sit sequens :

R. Pulv. soldanellæ ʒj.

hermodact. ʒss.

turpethi,

Diagrydii ana gr. 7.

Zingib.

Cinamomi ana gr. 4.

Ol. fenic. anif. ana gutt. 2.

Misceantur pro una Dosi.

VEL:

R. Soldanell. gr. x.

Radic. asari.

Mechoacan.

Esule prepar. ana gutt. 6.

Spec. diacaribami gr. 2.

Diagrydii,

Facul. araeonis,

Ireos,

Croc. ʒtis,

Cinam. maceris ana gr. 2.

Trociscor. d. eupator. ʒss.

Dosis ejus est in forma substantiae à ʒj. ad ʒij.

VEL:

R. Extract. fol. soldan.

Colocynth. ʒss.

Rhabarb. scrup. 1.

Margarit. præp. gr. 4.

Ol. arant.

Carvi ana gutt. 2.

Cum aq. Absinthii fiant pil. numero 30. S. in pyxide pilula duabus vicibus sumende.

De Ebulo & Sambuco supra diximus.

CAPUT XXV.

DE

EXTRACTO AGARICI.

Fit hoc Extractum more solito, VIRES ET USUS.

Pituitam tenuem & aquosam, non verò viscidam purgat, atq; inprî,

mis cerebri, & pulmonum excrementa evacuat, & viscera obstructa aperit.

Corri'

Corrigitur ol. Zingib. moschatæ,
Garyophyll. hyslopi, &c.

DOSIS.

A. ʒj. ad scrup. iʒb. vel scrup. ij. da-
tur tribus horis antè prandium in pe-
storis affectibus.

CAPUT XXVI.

DE
EXTRACTO HERMODACTY-
LORUM.

Hermodactyli radices bulbosæ
sunt castaneis maturis non absi-
miles. Horum Extractum fit Spi-
ritu Vini.

VIRES ET USUS.

Pituitam crassam, præsertim à
juncturis, detrahit, ob id Podagra
& aliis differentiis Arthriticis con-
fert. Verùm ventriculo nocet, cum
flatus, quosdam nauseabundos ex-
citet. Corrigitur tenuantibus, Ci-
namomo, Zingibere & menthâ.

DOSIS.

A gr. 15. ad scrup. 1. vel ʒʒb.

E radibus Hermodactylorum
ad Podagram Medici conficiunt
sequentes purgandi formulas.

R. Rad. Hermodact. ver. à cortici-
bus exterioribus repurgatarum.

Diagrydii ana ʒʒb.

Rad. cost.

Garyophyll. arom.

Sem. cymini.

Zingib. ana gr. 3.

Salis tanaceti gr. 2.

Fiat pulvis unâ vicè sumendus.

VEL:

R. Radic. Hermodact. depurat. à
corticibus externis gr. 24.

Diagrydii ʒj.

Rad. costi.

Sem. cymini ana gr. 8.

Zingib.

Garyophyll. ana gr. 7.

Conseru. chamæpis. ʒiij.

Spir. Oli gut. 2.

Ol. nuc. moschat. gr. 1.

Syrup. rosat. solutiv. q. s.

Misce. S. Purgier. Mixtur auff zwey
mal.

ALIUS PULVIS ARTHRITICUS

è radibus Hermodactylorum,
qui Crollio adscribi-
tur.

R. Hermodact. ver. & à corticibus re-
purg.

Turpeti optimi.

Diagrydii.

Fol. sena.

Rasur. cranii,

Sacchari ana ʒj.

Misce & fiat pulvis subtilissimus.

Dosis

Dosis ʒʒ. manè ex aqua Iva Arthe-
tica per dies 3. vel 4.

Purgat securè, & leniter omnes
defluxiones podagricas. Loco cra-
nii humani sumunt quidam ossa ipe-

dum, ut & Theophrastus; nam
ipsa ventrem solvunt, & Tartarum
ab ossibus & ligamentis feliciter
educunt.

CAPUT XXVII.

DE

EXTRACTO FOLIORUM SENÆ.

HOc Extractum fit ex commu-
nibus Senæ foliis, ut sequitur:
Recipe Folia Senæ orientalis, sine
stipitibus, macera per viginti qua-
tuor horas, in sufficienti aquæ stilla-
titia pomorum redolentium quan-
titate: quod tinctum est, effunde &
filtra, foliis prius fortiter expressis.
*Interim ex facibus secundum ar-
tem* sal elice, & tincturæ commi-
sce; quam deinde, lento balnei ca-
lore, sufficienter destilla: vel fac in
scutella vitrea, vapore calentis
balnei, superfluum humorem, ad
Extracti consistentiam exhalare.

VIRES ET USUS.

Sena quasi media est inter for-
tiora & mitiora purgantia, calida in
secundo, sicca in primo. Utilissimum
est Medicamentum, quod non solum
adustos humores & bilem, sed & pi-
tuitam evacuat. Mundat cerebrum,
epar, cor, lienem: viscerum obstru-
ctiones aperit: tutò datur prægnan-
tibus, pueris & cujuscunq; atatis
hominibus. Sunt, qui existimant,

Senam perturbare ventriculū, eam-
que imbecillem reddere: Verùm
iis alii non assentiuntur. Nam
cùm sicca sit, amaritudinisq; & ad-
strictionis non nihil habeat, potius
prodest ventriculo. Quòd verò
præsertim muliebria, & pituitosa
corpora, epoto senæ infuso, tormi-
nibus vexentur, id potius humorum
pituitosorum vitio fit, quàm Medi-
camenti, atq; interdum quoq; pro-
pter viarum angustiam. Præpa-
randa igitur sunt talia corpora, an-
tequam iis Sena exhibetur. Et
cùm sit sicciior, corrigitur non in-
commodè floribus violarum & bor-
raginis, ac decoctio prunorum; &
in ventriculum offendat, visq; ejus
promoveatur, additione Zingiberis,
vel Cinamomi vel Galangæ.

DOSIS.

Dosis à ʒj. ad ʒʒ.

Etiam si Extractum hoc ad varios
morbos, ut jam recensui, utile; attamen
rarior est ejus usus: Nam ple-
rumq; Sena, vel in formâ pulveris,
vel

vel ex infusione hodiè exhibetur,
cujus rei gratia unum atq; alterum
exemplum in medium jam sumus
prolaturi.

INFUSUM PURGANS, Dn. Joh.
Guilhelmi Mannagettæ, Divi
Imperat. Leopoldi
Archiatri.

R. Fol. Senn. ℥vj.

Mann. elect. ℥iij.

Cremor. Tartari ℥ij.

Passul. minor.

Confect. Coriandr. an. ℥ij.

Incis. affunde aqu. bullient. ℥xv.

stent in infusione post sit colat. cum
leni expression. Dos. ℥ij.

Ufus hujus infusi est in Officin.
Vratisl. communissimus, sub no-
mine aquæ laxativæ Viennensis.

R. Fol. senæ s. f.

Radic. Mechoacan.

Cremor. Tartari ana ℥iss.

Diagridii,

Zingiberis,

Mastiches ana ℥j.

Fiat pulvis laxativus. Dosis ℥j. vel ℥jss.

VEL:

R. Fol. Sen. mundat.

Cremor. Fri. ana ℥j.

Sem. anisi.

Garyophyll.

Galangæ,

Cassie lign.

Diagrydii ana ℥j.

VEL:

R. Fol. Sen. el. s. f. ℥ij.

Rhabarb. ℥j.

Rad. Gelap. ℥ij.

Acidi Tartari ℥j.

Cinamomi ℥j.

Infunde in vini Rhenani s. q. per nos
Ettem, manè ebull. in diplomate, vase
benè clauso, coletur. Colaturæ.

R. ℥iiss. quibus admisce Syrup. de
Cichor. cum Rhabar. ℥ij.

Extract. Zedorie gr. i.

Misce Sign. Purgativ.

VEL:

R. Fol. Sen. ℥ss. vel ℥vj.

Rhabarb. ℥jss.

Flor. violar.

Borrage ana p. ij.

Zingiberis grosso modo contus.
℥ß.

Cremor. Tartari ℥j.

Coque in duplici vase, & adde pro li-
bitu Sacchari albi.

Fiat pulvis.

R. Fol. sen. ℥ij.

Rhabarb. elect. ℥iss.

Cinamomi acuti ℥j.

Irror. ol. Tartari per deliq. fact. gut. 4.
infund. vini alb. Rhenan. ℥ij. Aquæ
Menthe ℥iss. Stent. per hor. 12. Tunc
exprime, in expressione ebulliendo,
dissolve Mannæ Calabrin. elect. ℥ß.
colaturæ clarificat. admisc. succi
citri ℥ij.

Essent. Citri,

Cinamomi, ana gut. i.

F. potio pro unâ dosi.

X

VEL:

VEL:

R. Pulv. fol. fen.
Tartari & laticana ꝰj.
Extinct. Diagr. gr. 4.
Magister. perlar. gr. 3.
Ol. anisi gut. 2.

Fiat pulv. S. Purgier Pulver auff ein
mal.

VEL:

R. Pulv. fol. fen.
Cremor. Tartari ana ꝰj.
Magister. Galap.
Diagryd. ana gr. 3.
Ol. anisi gut. 1.

Fiat pulvis pro Dosi.

DE ELECTUARIO FOLIORUM
SENÆ.

R. Cinamomi ʒvj.
Fol. fen. s. f. ʒv.

Fiat infusio in vini generos. lib. iiij.
per biduum in loco tepido. Cum cola-
tura extrabe pulpam passularum in
aqua coctar. ʒix. adde pulpæ casfæ
ʒvj. & si fortius desideres, Elect. le-
nit. ʒij. Ol. nuc. mosch. express. ʒß.
Fiat Electuarium.

Dosis ʒvj. vel viij. aut 10. per se
vel cum ꝰj. vel ʒß. Diatartari.

DECOCTA PURGANTIA
è foliis Senæ.

R. Fol. Sen. elect. ʒvj.
Flor. Borrag.
Bugloss. ana p. j.
Zingib. ꝰj.
Galangæ ʒß.

Coque in jure prunor. ad remanen-
tiam ʒiiij. adde, si lubet, Syrup. violar.
& Borrag. ana ʒij.

ALITER:

R. Fol. Senæ ʒij.
Rhabarb. ʒj.
Flor. cordial. ana. p. 1.
Zingib.

Cinamomi, ana ꝰj.

Coque in suff. quant. aquæ Colaturæ

R. ʒiiij.

Adde Elect. Diacathol. ʒij.

Misce. Da securè pro Dosi.

ALIUD:

R. Fol. Sen. ʒvj.
Rhabarb. ʒß.
Agar. ꝰj.
Cinam. elect. ʒß.
Pass. minor. ʒß.

Coque in s. q. seri caprini. Adde

Syrup. de succo fumiterræ ʒvj.

Misce pro dosi. In scabie utile est Me-
dicamentum.

VEL:

R. Fol. Sen. s. f. ʒß.

Infund. per noctem in vino albo ad
ʒiiijß.

Adde Syrup. acetos. Citri ʒvj.

Ol. anisi.

Fenic. ana gut. 1.

Misce pro Dosi.

VEL.

R. Fol. Sen. Alexandrin. s. f.
Cremoris Tartari a ꝰj. ad ʒß.
Diagrydii gr. 6.

Sem.

Sem. anisi,
Fenic.
Garyophyll.
Cinamomi,
Galanga ana gr. 2.
 Fiat pulvis unâ vice sumendus.
 VEL.
 R. Decoct. aperitiv. commun. ℥ij.
 infunde per noctem.
 Fol. Sen. ℥ij. vel ℥iij.
 Tartari albi preparat. ℥ss.
 Agarici ℥iiss.
 Rhabarb. elect. ℥iiss.
 Factâ manè unicâ ebull. colatura adde
 Syrup. de cichor. cum
 Rhab. ℥vj. vel ℥j.
 Misce pro haustu purgativo.
 VEL.
 R. Fol. Senae. s. f. ℥vj. vel ℥j. vel ℥iiss.
Sem. Anisi,
Fol. Melissa,
Flor. cordial. ana p. j.
Macis ℥ss.
Fumar.
Absynthii ana ℥iiss.
 Incisa & contusa dentur ad chartam S.
 Species pro vino.
 VEL.
 R. Fol. Sen. Alexandr. ℥ss.
 Cremoris Tartari ℥ss.
 Rhabarb. ℥ss. vel ℥ij.
 Fiat ebullit. in aqu. cichor. adde Mor-
 sul. purgantium omnes humores ℥iiss.
 Syrup. de cichor. cum
 Rhabarb. ℥j.
 Aqu. Cinamomi ℥iiss.

Fiat mixtura, vel potius potio purga-
 gatoria.

VEL:

R. Fol. Senae s. f. ℥vj.

Aquæ cichorei, vel alius convenien-
 tis cinamomifata, quantum sufficit ad
 infusionem.

Cryſt. allorum Tartari,
 acidulorum ℥j.

Macerentur per 20. horas.

Expresſioni adde

Syrup. de pomis ℥iiss.

Sacchari candi ℥iiss.

Album ovar. numero 1.

Exquisitè prius agitata admoveantur
 igni ad albuminis indurationem usq.
 Colatura per manicam facta detur
 convenienter. Hec potio non palato
 tantùm grata, sed & valdè utilis.

VEL.

R. Extracti benedicti ℥ss. vel ℥ij.
 vel ℥j.

Tartari purificati ℥j.

Manna Calabrine ℥ss.

In aqua Cichor. vel fragorum leniter
 coquantur, ad solutionem duntaxat,
 & colatura, additis guttis aliquot
 Spiritus Vitrioli, detur pro potu. Hanc
 potionem quidam Benedictam ob feli-
 cem operationis successum appellant.

Extractum verò benedictum fit ex
 Folior. Senae Alex.

Rhabarb. ana ℥j.

Agarici ℥ss.

Et Spiritu Vini pro extrahenda Es-
 sentia.

X 2

OBSER-

OBSERVATIO.

Circa horum Extractorum præparationem obiter observandum, quòd ea, quæ aliquid resinæ secum ferunt, ut Diagyridium & Mechoacanna, commodius parantur, quando in Spiritum Vini colatum aliquid aquæ Rosarum instilletur. Tunc

enim in fundum præcipitatur Extractum, quod, ut moris separandum.

Ex horum enarratorum Extractorum commixtione possunt fieri pilulæ ad varios morbos utiles, prout necessitas requirit, & sequentia exempla, quorum basis Extractum aloës, commonstrant.

CAPUT XXVIII.

DE
PILULIS AD BILEM.

Recip.

Extract. aloës ℥j.
Panchymag. Crollii,
Rhabarb. ana ℥ss.

Ol. Anisi,
Fenicul. ana gut. 2.

Fiant pilule numero 8. pro Dosi.

VIRES & USUS.

Dantur hæ Pilulæ

1. In capitis doloribus acutis & è bile exortis.
2. Phrenesi.
3. Febris.
4. Biliosis vomitionibus.
5. Erysipelate.
6. Ictero morbo.
7. Affectibus Arthriticis.
8. Cæteris Epatis vitiis.

DE PILULIS AD MELAN-
CHOLIAM.

R. Extracti Aloës ℥j.
Hellebor. nigri,
Fol. Sen. ana ℥ss.

Ol. Citri.

Cinamomi ana gut. 2.

Magister. perlar. gr. 4.

Fiant. pil. num. 7.

VIRES ET USUS.

Hæ Pilulæ in omnes humores melancholicos operantur. Ergò dantur

1. In Phrenesi.
2. Delirio.
3. Melancholiâ.
4. Lethargo.
5. Affectu Hypochondriaco.
6. Quartanâ.
7. Maniâ.
8. Morbo Scorbutico.
9. Ictero nigro.
10. Aliisq; Splenis vitiis, &c.

DE PILULIS AD
PHLEGMA.

R. Extract. Aloës ℥j.
Turpeti,
Agarici ana gr. v.

Colo-

*Colocynth. gr. 2.**Spiritus Oli,**Ol. Anisi ana gut. 2.**Fiant. pilulæ num. 7.*

VIRES ET USUS.

Dantur hæc Pilulæ in

1. Tumore capitis.

2. Tussi.

3. Asthmate.

4. Epilepsiâ.

5. Apoplexiâ.

6. Catarrhis.

7. Hydrope.

8. Scabiæ.

9. Cachexiâ.

10. Uterinisq; affectibus ex Phlegmate subortis.

Hic modus vel ratio purgandi potest aliquando variari ad formulas sequentes.

IN BILIOSIS MORBIS.

R. *Panchymagog. Croll. sive vegetabilis* ℥j.*Pulveris Cinamomi,**Croci,**Specier. Diatrion.**santal. ana gr. vj.**Fiant pilulæ numero 10.*

IN MELANCHOLICIS MORBIS.

R. *Panchymagog. Crollii vel Essent. Aloes* ℥j.*Pulverum fol. Sen.**Epithymi,**Anisi,**Fenic. ana gr. 7.**Ol. Rosmarin.**Crociana gut. 2.**Fiant Pilulæ num. 10.*

IN MORBIS PHEGMATICIS.

R. *Panchymag. Croll.* ℥j.*Agarici trochiscat.**Spec. Diacarbami ana gr. 8.**Extract. Colocynthidis gr. 3.**Masticæ,**Salis gemmæ ana gr. 4.**Ol. Zingib.**Galange ana gut. 2.**Fiant pilulæ numero 10.*

Horum Dosis, aliquando augeri minui potest, prout vires agentantium requirunt.

Possunt quoq; ex his Extractis simplicibus ordine recitatis, fieri compositiones & mixturæ ad cujuslibet membri morbum directæ, ut præstò sequitur.

IN MORBIS CAPITIS.

R. *Essent. Aloes* ℥j.*Extract. Pilular. Cochiar.**Aurearum.**Lucis ana gr. 5.**Ol. Rutæ.**Elixir. proprietatis ana. gut 3.*

VIRES ET USUS.

In omnibus Capitis vitiis, ut Melancholiâ, Vertigine, Apoplexiâ, Epilepsiâ, Catharris, Visus debilitate, gravitate Auditûs, Odontalgia, Angina, &c.

X 3

IN

IN MORBIS PECTORALIBUS.

R. *Essent. Aloes* ℥j.
Agarici,
Specier. Diacarb. ana ℥ss.
Ol. Anisi, Fœniculi, ana gut. 2.

Fiant pilule num. 9.

VIRES ET USUS.

In omnibus Pectoris morbis, ut Phthisi, Tussi, Raucedine vocis Asthmate, Orthopnœa, Catarrhis, Pleurisi, hæmoptoica passione.

IN MORBIS STOMACHICIS.

R. *Extract. Aloes* ℥j.
Turpeti,
Agarici,
Rhabarb. ana gr. 7.
Ol. Absynthii,
Elixir. propriet. ana gut. 2.

Fiant pilule numero 9.

VIRES & USUS.

In omnibus ventriculi affectibus, ut in vomitu, dolore stomachi, eructatione, Amissione appetitûs.

IN MORBIS EPATICIS.

R. *Extract. Aloes* ℥j.
Rhabarb. gr. 7.
Diagrydii gr. 3.
Spiritus ♀ris,
Ol. Anisi,
Fœnic. ana gut. 1.

Fiant pilule numero 10.

VIRES & USUS.

Dantur in Ictericis, Fluxu Hepatico, oppilatione, dolore, Tumore, Apostemate epatis, cæterisq; ejus generis affectibus.

IN MORB: SPLENETICIS.

R. *Extract. Aloes* ℥j.
Helleborini. gr.
Fol. Sena ana gr. 7.
Ol. Ciri,
Cinamomi ana gut. 1.
Magisterii perlar. gr. 11.

Fiant pilule num. 9.

VIRES & USUS.

In Spleneticis affectibus, Maniâ, Deliriô, Phantasiâ, Morbô Scorbuticô, Quartanâ, Herpete, Lichenibus, Herpetibus, Cancrô, Scabie, Oppilatione, Duritie, Apostemate, Tumoreq; splenis, &c.

IN MORB: ARTHRITICIS.

R. *Extract. Aloes* ℥j.
Hermodactyl.
Mechoacanna an. gr. 8.
Colocynth. gr. 2.
Pulveris Iva arthetica gr. 5.
Ol. Sabin.
Salvia ana gut. 2.

Fiant pilule numero 10.

VIRES & USUS.

Dantur in Gonagrâ, Podagrâ, Chiragrâ, Ischiade, &c.

IN

IN MORB: UTE-
RINIS.

R. *Extract. Aloes* ℥j.
Bryonia ℥ss.
Colocyntidis gr. 5.
Herb. Matricar.
Arthemif. ana gr. 6.
Ol. Sabin.
Matricar. ana gut. 2.
Fiant Pilula num. 10.
 VIRES & USUS.

Dantur in suffocatione *Matricis*,
 Mensium suppressione, Mola, se-
 cundina relicta, partu emortuo.

IN HYDROPE,

R. *Extract. Aloes* ℥j.
Esula ℥ss.
Colocyntid.
Spec. Diarrh. Abbat. ana gr. 7.
Spiritus Oli,
Salis ana gut. 2.
Fiant pilula num. 9. Dantur in A-
 nasarca, Hyposarca & Ascite.
 ALITER.

R. *Aloes opt.* ℥j.
Rhabarb. ℥j.
Trochisc. alband. gr. 3.
Ol. anis. gut. 2.
Fiant pil. num. 30.

Sic & centum alias ex hisce su-
 pra enarratis purgantibus particu-
 laribus pro evacuando quolibet
 humore formulas Medicus effin-
 gere potest, ut ex sequentibus vi-
 dere licet,

R. *Pulver. Mechoacan. alb.* ℥j.
Rhabarb. ℥ss.
Diagrydii gr. 5.
Salis fumarie,
Cichorei ana gr. 3.
Fiat pulvis. S. Pulvis purgatorius in
scabie.

IN HYDROPSI,

R. *Spec. elect. Elefscoph.*
Diacartham.
Diaturb. c. Rhab. ana ℥ss.
Diagrydii,
Gummi gutta,
Succi elaterii ana gr. 2.
Salis gemm.
Absinthii ana gr. 1.

Misc. S. Pulver zum purgieren auff
ein mal.

IN EODEM AFFECTU.

R. *Succi elaterii,*
Gummi gutt.
Diagrydii ana gr. 5.
Pulver. folior. soldanell.
Cinamomi acuti ana gr. 6.
Ol. Citri,
Carvi ana gutt. 1.
Misce fiat pulvis. S. Purgier Pulver
auff ein mal.

ALIUD.

R. *Spec. diaturb. cum Rhab.*
Diaphanicon ana ℥ss.
Diacarthami gr. 6.
Extract. Diagrydii gr. 4.
Gummi gutta gr. 2.
Ol. Citri,
anis ana gutt. 1.

Fiat

Fiat pulvis. S. Purgier Pulver auff ein mal.

ALIUD.

R. Spec. el. Diacartham.
Diaturb. cum Rhabarb.
ana ℥ss.

Pulv. Rhabarb. gr. 6.

Diagrydii gr. 2.

Gummi gutta gr. 3.

Ol. anisi, fenicul: ana gutt. 1.

Misce, & fiat pulvis, una vice capiendus.

ALITER:

R. Spec. Diaturb. cum Rhabarb. ℥ss.
Diagrydii gr. v.

Pulv. radic. mechoacan. ℥ss.

Crystall. Tartari gr. 10.

Ol. arantiar. & citri ana gutt. 1.

Misce. S. Purgier Pulver auff zwey mal.

VEL:

R. Pulv. sena Wierii scrup. ij.

Spec. diaturb. c. Rhabarb. ℥ss.

Cremer. Tartari gr. 12.

Resin. Scammonii gr. 4.

Ol. Garyophyl.

macis ana gutt. 1.

Misce.

VEL.

R. Croci metallorum gr. 12.

Radicis asari scrup. 4.

℞ri Ⓞlati scrup. ij.

Sacchari cand. scrup. 1.

Ol Citri,

Cinamomi ana gutt. 1.

M. F. pulvis, S. Pulver den dritten

Thell Morgens zu nehmen in einer
Fleischbrühe. in febribus.

VEL:

R. Croci Metallorum,
Flor. ℞ri correct. ana à gr. 2.
ad 3.

Conserv. rosar. ʒij ss.

Ol. anisi, fenic.

citri an. gutt. 1.

Misce. S. Purgierender Rosen-Zucker
auff ein mal.

Ex auro vitæ mirabiles fiunt pilu-
læ ad Hydropem, serofosq; humo-
res expurgandos, & partes Nutri-
tioni dicatas corroborandas.

R. Ⓞ vitæ scrup. j.

Extract. alband.

Elaterii ana scrup. jss.

Helleb. nigr.

Rhab. ana scrup. 1.

Essent. Corallor.

Santal. Citrin. ana scrup. j.

Spir. Oli scrup. sem.

Ol. Cinamomi,

Mastic. ana scrup. 1.

Cum pulvere Cubebar. Liquirit. &
mucilag. Tragac. f. massa. Dosis à
semis scrup. ad scrup. j. bis in septima-
na, si ferant vires.

DE

DECOCTO SINGULARI IN
HYDROPE:

R. Rad. Ebuli ʒss.

Cichor,

Vincetoxic.

Veronic. an. Mss.

Absinth.

Absinth.

Carduibened.

Soldanell. an. piij.

Flor. Cichor.

Sambuc.

Genist.

Perficor.

Consolid. regal. an. pñ.

Rhabarb. elect.

Radic. Ircos

Mecboacann. an. ʒj.

Exuviam serpent. n. j.

Passul. minor. ʒj.

Lapid. Fulminar.

Chalybis preparat. an. ʒʒ.

ʒri crudi bene lot. ʒij.

Cinamom. elect.

Galang.

Sem. anis. an. ʒj.

Incisa & conuassata insuntur No-
dulo pro decoct. Eupator. radic. Chi-
ne in vino alb. ten. Mens. ʒʒ.

IN ASTHMAE.

R. Turpeti opt.

Radic. bermodact. ana semiscrup.

Rhabarb. gr. ʒ.

Diagrydii gr. ʒ.

Agarici trochiscat.

Spec. diamosch. d. anagr. ii.

Misce. S. Purgier Pulver.

VEL:

R. Fol. sen. s. f. ʒij.

Turpeti gummasi ʒj.

Rhabarb. ʒʒ.

ʒri ʒlati ʒʒ.

Zingib.

Cinamomi,

Squinantb. ana semiscrup.

Garyophyll. gr. 4.

Fiat pulvis. S. Purgier Pulver auff
ein mal ein Quentlein.

VEL.

R. Mass. pil. pestilent.

Spec. hier. picr. Galen.

diaturbitb. c. rhab.

Trochisc. d. Eupator. ana ʒi.

Syrup. ros. sol. q. s.

Fiant pil. num. 60. S. Pillen/deren 15.
auff ein mal.

VEL:

R. Pil. agg.

de agarico ana scrup. ʒ.

d. hiera cum agar. Arabi-

car. ana semiscrup.

Trochiscor. alband.

Diagrydii ana gr. ʒij.

Cum Syrup. ros. sol. q. s.

Fiant pil. num. 35. S. Pillen auff 2.
mal.

VEL:

R. Mass pil. pestilent.

cochiar.

Extract. Alöes.

Colocintb.

Paeonia ana ʒʒ.

Salis C. C. C.

Tanaceti.

Cranii human.

Diagrydii an. gr. 6.

Ol. stil. macis gutt. 4.

Cum

Cum Oxymel. squillitico. F. pil. num.
70. S. Pillen 15. pro Dosi.

VEL:

R. Panchymagog. Crollii ʒʒ.

Extract. aloes ʒʒ.

Rhabarb. ʒʒ.

Mechoacan. gr. 7.

Cum Syrup. ros. sol. fiant pil. nu-
mero 22. S. Pillen auff 2.
mal.

VEL:

R. Extract. Panchymag. Crollii ʒʒ.

Trochif. d. Eupator.

Diagrydii.

Gummi gut. ana ʒʒ.

Mastiches gr. 5.

Ol. anisigut. ʒ.

Cum Syrup. ros. solut. q. s. fiant pi-
lule numero 76. S. Pillen auff vier
mal/ allemal 19. zu schlucken.

VEL:

R. Extract. panch. Croll. ʒʒ.

agaryci ʒʒ.

Salis gemmei,

Diagrydii anagr. ʒ.

Ol. Salvia,

Hysopi ana gutt. ʒ.

Fiant pil. num. 21. S. Pillen auff ein
mal zum Reuchen.

VEL.

R. Extract. panchym. Cr. ʒʒ.

Pil. Cochiar.

Rhabarb. an. ʒʒ.

Salis Peonie gr. 5.

Ol. ruta,

Cinamomi ana gut. ʒ.

Cum succo violarum, vel Syrupo de
Cicbor. cum Rhab. fiant pilula num. 17.
S. Pillen auff 2. mal.

VEL.

R. Extractum Soldanell. ʒʒ.

Colocynth. scrup. ʒʒ.

Extract. Rhabarb. scrup. ʒ.

Esule gr. ʒ.

Cum aqua absinthii. Fiant pil. num.
60. S. Pillen auff zwey mal in Hydrop.

VEL:

R. Extract. pil. Arab.

stomach. anagr. ʒʒ.

panchym. Cr. ʒʒ.

Gummi gutta.

Diagrydii ana gr. ʒ.

Spec. diamb. scrup. sem.

Cum Syrup. ros. sol. q. s. fiant pil. num.
50. Dentur super speciebus Diarrh.
Abb. S. Pillen 12. oder 13. auff ein mal.

VEL:

R. Aloës debito modo insuccat. ʒʒ.

Rhabarb. elect. & aqua Cinamomi
irrorat. ʒʒ.

Extract. hellebori nigri,

panchym. Cr. ana ʒʒ.

Spec. Diamarg. frig.

diamb. ana semiscrup.

Ol. anisi,

Citri,

Arantiar. ana gut. ʒ.

Fiant pil. ex qualibet 3. numero 15.
S. Pillen/ Abends 9. zu schlucken.

VEL:

R. Pil. de agar.

Cochiar.

mastich.

Masticb. ana semiscrup.

Extract. hermod.

Mecboacan. ana gr. ʒ.

Albandal. gr. ʒ.

Ol. fenic.

anisi ana gut. ʒ.

F. pil. cum aqu. feniculi numero 9.

S. Pillen auff ein mal post mediam noctem.

VEL:

R. Extract. cochiar.

aurear.

panchym. Cr.

Card. bened.

Pæon.

Aloes Querc. ana ʒss.

Ol. Succini,

Caryophyllor. ana gut. ʒ.

F. Pil. num. 60. deaurate, dentur in pyxide. S. Pillen 15. auff ein mal.

VEL:

R. Mass. pil. Diatar. Quercetani, de fumar. ana ʒij.

Pulv. Galap. nigr. ʒj.

Extract. helleb. nigr. ʒss.

Resin. Scammon. gr. ʒ.

Ol. Caryophil. gut. ʒ.

Fiant pil. cum Syrup. d. pomis redolentibus numero 26. S. Pillen auff 2. mal. Qualibet Dosis olim promovit alvum duodecies.

VEL:

R. Extract. panchym. Crolli ʒiij.

Mass. pil. d. fumar.

Diatart. Querc.

Extract. bell. nigr. ana ʒij.

Trochisc. alband.

Diagrydii ana ʒj.

Ol. salvia,

Cort. citri ana gutt. ʒ.

Fiant pil. ex qualibet ʒ. 20. cum syrup. sol. ros. S. Pillen alle 14. Tage an der Zahl 15. zu gebrauchen.

VEL:

R. Hermod. repurg.

Diagrydii.

Extract. panchym. ana ʒj.

Costi veri,

Zingib.

Cymini.

Caryophyll. ana ʒss.

Cum syrup. rosat. sol. Fiant. pil num. 63. Dentur deaurata in pyxidiculâ. S. Pillen vom Electuario caryocostino 21. auff ein mal in Arthriside.

VEL:

R. Absinthii Roman.

Anthos.

Beton.

Salvia ana p. ʒ.

Flor. chamom.

Paon.

Anthos.

Fumar. ana p. 1.

Rad. Garyophyll.

polyp. quer. ana ʒss.

Fibr. helleb. nigri ʒij.

Fol. sen. Alex. ʒj.

Agaric. trochis. ʒss.

Rhab. ʒj.

Squinant. ʒj.

Sem anisi,

Y 2

carui

- Carvi ana* ℥j.
Macis ℥j.
Cubeb. ana scrup. 2.
Conquassata dentur in Nodulo.
S. Beutel zum bitter Bier.
R. Cass. ver. extract. ℥vj.
Rhabarb. ℥ss.
Mastickis gr. 5.
Misce. F. bolus. Detur in scbat.
Sign. Zugerichte Cassia auff i. mal.
 VEL:
R. Cassia recent. extract. ℥iss.
Detur in charta super saccharo.
S. Laxier. Cassia auff ein mal.
 VEL:
R. Rad. polyp. ℥vj.
Asari ℥ij.
Elleb. nigri ℥ss.
Fol. Sen. ℥vij.
Rhabarb. ℥ij.
Turbitb. ℥iss.
Zingib. ℥ss.
Flor. squinantb. scrup. i.
Sem. anisi, carvi,
fil. montan. ana p. ℥ij,
Herb. meliß.
mentb.
calamentb. ana p. iij.
Flor. anth. p. ij.
Conquass. dentur in Nodulo. S. Beu-
tel zum Weine.
 VEL:
Rad. Cichor. taraxac. ana ℥ij.
Rhabarb. ℥iss.
Fol. sen. ℥ss.
- Agarici alb. ℥j.*
Zingib. ℥ss.
Flor. squinantb. scrup. j.
Herb. mentb. cuscut.
capil. Fris ana p. i.
Coque in suffic. q. aqu ad ℥ij.
Colatura adde Manne ℥j.
Fiat potio auff zwey mal zu geniessen.
 VEL:
R. Rad. cichor.
Asparagi ana ℥ss.
Herb. frag.
linar.
cuscut. ana Mß.
Flor. borrag.
Violar. ana p. i.
Fol. sen. ℥ij.
Rad. hermodact. ℥j.
Rhabarb. scrup. iij.
Passul. corintb. ℥ss.
Sem. anis. ℥ss.
Coque in aqu. q. s. Colatura clarifi-
cat. & leniter expresse, adde
Manne sel. ℥ss.
pro haustu. Sign. Träncklein auff ein
mal.
 VEL:
R. Fol. sen. ℥ss.
Sem. anis. ℥j.
Rhabarb. ℥ij.
Flor. squinantb. j.
Herb. scolopend.
ceterach.
asprenii,
fumar.
epyrb.

epyth.
cuscut.
capil. fris ana p. j.
Radic. cichor.
Taraxacon. ana Zij.
Conquassata D. in charta. Sign. Sa.
Chenium Milt. Tranch.
 VEL:
R. Spec. aperitiv. alter. p. ij.
Flor. cordial. p. ij.
Coque in s. q. aqu. part. 3.
Vini par. ij.
Colatura Zijssb. infundantur per no-
ctem.
Fol. Sen. Zij.
Rad. galap.
mechoacan. ana scrup. ij.
Macis,
Zingib. ana scrup. ss.
Crem. Fri 3ss.
Manè colentur, & recipe colatura Zijssb.
Aqu. Cinamomi 3j.
Fri Glati scrup. i.
S. Purgier Tranchlein auff ein mal.
 VEL:
R. Rhabarb.
Agaric. troch. ana 3j.
Rad. mechoacan. Zij.
Fol. Sen. s. f. 3j.
Zingib. scrup. issb.
Sem. anisi 3j.
Squinantib. scrup. i.
Corinth. pass. 3ss.
Herb. cuscut. Mss.
Coque in q. s. aqu. ad 3x. colatura, ad-
misce

Syrup. d. cich. cum Rhab. 3j. Sign.
Tranchlein auff zwey mal.
 VEL:
R. Elect. diacarb. 3ss.
Ind.
diasen. ana 3j.
Decoct. flor. & fruct.
aper. min. ana 3j.
Aqu. fum.
scotopend.
ceterach.
capill. fris ana 3ss.
Misc. Sign. Purgier Tranchlein
auff ein mal.
 VEL:
R. Elect. diacarb.
Diaturb. cum rhab.
Diaphanic. ana 3j.
Dissolv. in decoct. epichymi 3jss.
Aqu. beton.
veron.
violar. ana 3j.
Misc. S. Purgier Tranchlein auff ein
mal.
 VEL:
R. Rad. ebuli.
pimpinell. ana 3ss.
Herb. gratiol.
Soldanella ana 3j.
Eupator.
card. bened.
rorismarin.
capill. fris,
Comar. absinthii ana p. 2.
Flor. sambuc p. i.
Rhabarb. 3j.
 Y 3 Rad

- Rad. mechoacan.* ℥ss.
Cyclaminis ℥iij.
Ireos recenter.
Effossa, & in taleolos incis. ℥ss.
Flor. squinantb. ℥j.
Agarici trochisc. ℥iij.
Zingib. ℥j.
Succi elaterii ℥ss.
Sem. fenic. ℥j.
Cinamomi acuti ℥ss.
Conquassata dentur in Nodulo. Sign.
Beutel in Wein.
 VEL:
R. Radic. polypod. ℥ss.
Tarax. ℥j.
Borrag. ℥j.
Herb. ceterach.
capil. ℥ris.
card. bened.
Flor. cordial. ana p. 1.
Fol. fen. s. f. ℥iijss.
Rhabarb. ℥ss.
Agarici trochiscat. ℥ss.
Zingib.
Flor. squinantb. scrup. 1.
Sem. viticis,
anethi.
anisi ana ℥ss.
Coque in s. q. aqua ad ℥iijss.
colatur. express. adde
Mann. el. ℥ss.
Fiat haustus. Detur in fictili.
 VEL:
R. Fol. Sen. Alexand. ℥ss.
Rhabarb. scrup. ijss. vel ℥j.
Flor. squinantb. ℥ss.
- Uvarum passar.*
Herb. mentha Mss.
Sem. anisi, fenic. ana ℥ij.
Cremor. ℥ris scrup. iss.
Coque in s. q. aqua ad ℥iij. Dentur in
fictili. S. Purgier. Tränckeln.
 VEL:
R. Decoct. prunor. Ungar. ℥ss.
Ebulliant in illo
Rhabarb. ℥iij.
Cinamomi ℥j.
Diagrydii gr. s.
ad dimidiam hora quadr. Fortiter ex-
prime, & adde
Syrup. rosat. solut. ℥ss. vel ℥vj
Dentur in fictili, & S. Laxier.
Säfflein.
 VEL:
R. Fol. Sen. Alexand. ℥iij. vel ℥ss. aut
 ℥v.
Cremor. Tartari ℥ss.
Cinamomi acuti ℥j.
Sem. anisi,
Fenic. ana ℥j.
Flor. cordial. p. 1.
Coque in duplici vase, & fiat potio
purgatoria.
 VEL:
R. Hermodact. debilo modo repurgat.
Diagrydii ana ℥j.
Radic. costi gr. ʒ.
Caryophyllor. gr. ʒ.
Sem. cimini gr. ʒ.
Mellis rosat. colat. q. s. F. Elect.
S. Larwerge auff 2. mal.
Caryocostinum hoc est.
 VEL:

VEL:

R. *Elect. diaturb. c. rhab.* ʒiij.
confect. Hamech. ʒj.
Extract. Panchymag. gr. 6.
Salis fumarie gr. ʒ.
Tartari Glati gr. ʒ.
Aq. borrag. acetos. ana ʒiʒ.
Decoct. aperit. & alter. ʒj.
 Fiat haustus. S. Purgier Träncklein
 auff ein mal.

VEL:

R. *Radic. cichor.* ʒʒ.
Herb. borrag.
bugloß. ana ʒj.
lactuc. pulmon. ana Mʒ.
Sem. quat frig. major, ana ʒj.
Fol. fen. ʒiij.
Rhabarb. ʒiʒ.
Uver. Corinib. ʒʒ.
 Coque in aqu. s. & aamisce Syrup. dia-
 ser. Andernaci. ʒʒ.
 Misce. S. Purgier Träncklein auff ein
 mal in hitigen Siebern.

VEL:

R. *Resin. scammon.* gr. 10.
Sacch. Candi,
albi ana ʒʒ.
 Misce exactè & adde
Ol. Citri gut. 2.
 Cum aq. mucilag. gum. trag. ex aqu.
 rosar. fragr. q. s. fiat massa, & ex ipsa
 fiant trochisc. num. ʒ. S. Laxirende
 Krebsaugen.
 Hæc olim præscripti illustri proli-
 trium vel quatuor annorum nata; &

quilibet trochiscus quater vel quin-
 quies commovit alvum.

ALITER:

R. *Resin. Scammon.* gr. 12.
Gummi de Peruro sat.
Flor. ½ nii corr. ana gr. 4.
Sacch. penidii,
albi ana ʒj.
Ol. Citri,
anthos. ana gut. 1.
 Fiant 2. vel 3. Trochisci.
 Sign. Purgier Röchlein eines auff ein
 mal zu genießen.

VEL:

R. *Flor. ½ nii correcti* gr. 4.
Rhabarb.
Resin. Scammonii ana ʒʒ.
Magister. rad. Galap. gr. 4.
Fæcular. bryon. gr. ʒ.
Magister. perlar.
Corallor. ana gr. 2.
Ol. Citri,
Cinamomi ana gut. 1.
Sacchari albi,
Penidii ana ʒj.
 Fiant lege artis rotula stellata.
 S. Purgie ende Sternröchlein.
 quarum dosis ʒij. vel ʒj.

VEL:

R. *Rose vitæ* gr. 20.
Flor. ½ nii correct. gr. 10.
Resin. scammonii,
Extracti Rhabarb. ana gr. 6.
ligni aloes,
Cinamomi,
Gummi

Gummi de Peruviana gr. 3.
Magister. perlar.

coral.

Hyacinth. ana gr. 4.

Ol. citri,

anisi,

anthos. anagut. i.

Sacc. Penidii ℥β.

*Fiant orbiculi f. a. S. Purgier, und
 Brech. Ruchlein.*

Dosis à ℥β. ad ʒβ.

Et hæc cum paucis aliis, quæ supra recensui, ubi de Catharticis particularibus actum, sunt purgantia, quibus hæcenus ultra viginti quinque annos, Dei gratiâ, felicissimè usus sum; qui plura volet, consulat alios de hac re prolixius scribentes.

CAPUT XXIX.

DE

PURGANTIUM IN GENERE ADMINISTRANDORUM necessariis, observandisque Regulis.

I.

Semper potius utendum Medicamentis in minimâ dosi, quàm summâ; quia tutius est peccare in defectu, quàm in excessu.

2. Humida atq; calida corpora alvi dejectionem faciliùs ferunt.

3. Hyeme, atque æstate ægrè venter solvitur.

4. Immodica exinanitio, vel plurimum febres excitat.

5. Prægnantem circa quartum, aut ultra septimum mensem purgare metus est.

6. Purgare, & venam secare uno die non licet.

7. Præcipuum tempus evacuandi est Ver; Extrema tamen necessitas legi obnoxia non est.

8. Antequam Pharmacum perfecterit suam operationem, comedendum aut bibendum non est.

9. Ubi purgans Diarthæam vel Dysenteriam induxerit, statim syrupum myrtinum, cydon, aut rhabbarum propinato.

10. Judicium est perfectæ evacuationis, cum siti immodicâ premitur patiens.

11. Celebratâ excretionem brodiû pulli, vel cicerum cum saccharo ad abluenda intestina dato, inde optimè nutrientes cibos.

12. In morbis acutis raro & per initia Medicamento purgante uti oportet. Nec verò id inconsideratè faciendum.

13. Sub

13. Sub caniculâ & antè caniculam difficiles sunt Purgationes.

14. Obnoxios Phthisi supra ne purgato.

15. A purgatione potâ convulsio mortifera.

16. Constipatâ alvo nequaquam purgatorium offeratur.

17. Quando post fortem evacuationem alvus adstringitur, tum simplici tantùm oleo injecto alvus leniatur.

18. A sumpto Cathartico æger quiescat parum, ne natura amplectatur pharmacum, agatq; in istud, tandem confert mediocris motus.

19. Quamdiu medicina purgatoria operatur, non dormiat, nisi effrenitet, & voluntas fuerit, ut restringatur.

20. Horis quatuor elapsis à cathartico sumpto cibum sumere à Medicis conceditur.

21. Cathartica commodè in auro râ offeruntur.

22. A sumpto cathartico maneat æger in camerâ clausis fenestris.

23. A sumpto cathartico refert odorare mentham, rutam, cydoniû, aquam rosaceam, addito nonnihil aceti, hæc enim nauseam prohibent.

24. In Colica passione & ubi alv9 fortiter adstricta, non dabis per os purgans.

25. Die secundo à purgatione æger ingrediatur balneum, ut fumi ab humore moti, ad cutem elevati, evacuentur per cæcam transpirationem.

Propterea balneum humedet corpus à catharticis desiccatum.

26. In tempore frigidissimo & calidissimo nequaquam fortia purgatoria Medicamenta exhibeantur.

27. Cathartica quando operari nolunt, illa adjuvanda sunt suppositoriis, vel Clysteribus.

CAPUT XXX.

DE

SUPPOSITORIIS.

ANtequam tractatui de Catharticis finem imponamus, & ad Diureticorum explicationem transeamus, non minùs utile, quàm iucundum erit dicere aliquid de Suppositoriis.

Accidit enim sæpissimè, ut materia evacuanda hæreat in crassioribus intestinis, vel Alvus obstructa sit; huic malo, si statim purgantibus, quæ per os sumuntur, subvenire velis,

Z

velis, multum oberis; hinc excogitata sunt suppositoria (de Enematis jam nihil dicam) quæ sunt Medicamenta solida, figurâ oblongâ tereti, ut alvum laxent, & facultatem expultricem extimulent, eorundemq; modus parandi apud Galenistas hic est vulgarissimus, quando ex melle ad spissitudinē cocto cum speciebus purgantium mitiorum, vel sale parantur: sed quia facile liquefcunt, nec ultra diem durant, inventa est alia ratio parandi suppositoria à Chymiatis, quæ hæc est.

R. Aloës ℥iſſ.
 Hellebor. nigr. ℥j.
 Pulp. Colocynthid. ℥j.
 Spec. Hier. pier. Galeni ℥ſſ.
 Hermodact. gr. 15.
 Salis communis ℥ij.
 Farin. frumentar. ℥iſſ.

Vitell. ovor. num. 1.
 Mellis despumati & probè cocti. q. s.
 Pulveris andapulverisentur, & cum melle & vitello ovi, & farina fiat massa, ex qua formabis suppositoria, prout cujuslibet etas requirit.

VIRES & USUS.

Ad irritandam alvi facultatem expultricem adhibentur, & quando Clysteres injecti non redduntur.

DOSIS.

Crasities horum Suppositoriorum non minorem digitum, longitudo verò non quatuor, vel quinque digitos transversos (pro virili etate) excedat.

R. Aluminis ℥ſſ.
 Farina tritic. Sacchari ana ℥j.
 cum Gummi trag.
 Fiant Suppositoria.

CAPUT XXXI.

DE

OLEIS, UNGVENTIS, LINIMENTIS ET FORTIBUS QUIBUSDAM LAXATIVIS.

Hoc Oleum ita paratur:

Recip.

○ L. Absynthii,
 Ruta ana ℥j.
 Fell. bubul.
 agnin. ana ℥ſſ.
 Pulp. Colocynthid.

Hellebori nigri ana ℥ij.
 Coquantur ad consumptionem humiditatis, & colaturæ sui referretur.

VIRES & USUS.

Vel umbilico, vel inferiori ventri illinitur, quando alvus respondere nolit, etiam vermes necat.

DOSIS.

DOSIS.

Quantum sufficit pro illinendo
toto inferiori ventre.

DE
UNGVENTO LAXA-
TIVO.

R. Ungvent. Agripp.

Dialtheæ ana ℥ss.

Ol. amygd. dulc.

Butyri Majalis,

Pingved. anserin. ana ℥iij.

Pulver. colocynth. ℥ss.

Spec. Hier. picræ.

Salis ana ℥j.

Diagrydii ℥ss.

Misce pro linimento in induratâ,
& non respondente alvo.

DE
LINIMENTO PUR-
GANTE.

R. Aloës Epat. pulv. semiunc.

Pulv. Colocynth. ℥j.

Ol. absinthii, Lumbric. ana ℥iij.

Cera parum, Ol. succini gut. ij.

M. S. Nabel & Älstein.

DE
LINIMENTO PURGAN-
TE ALIO.

R. Aloës, Fellis tauri ana unc. i.

Pulveris Carthami ℥ij.

Cum oleo liliaceo & pauxillo cera.

Fiat linimentum per ventrem infe-
riorem purgans.

ALITER:

R. Ol. amygd. d.

Pingved. anserin.

Butyri Majalis,

Ungv. Dialtheæ ana semiunc.

Pulv. Colocynth.

Spec. hieræ picr. Galeni.

Diagrydii ana ℥j.

Misce pro linimento.

Linimentum hoc umbilico inun-
ctum alvum movet sine detrimento.

ALIUD UNGVENTUM
LAXATIVUM.

R. Ungv. Dialtheæ,

Agrippe ana ℥ij.

Butyri Majalis ℥j.

Ol. violar.

Chamomill. ana ℥ss.

Spec. hieræ picræ Galeni,

Pulveris Turpeti,

Colocynthid.

Salis communis ana ℥ss.

Diagrydii ℥j.

Cera q. s.

Fiat unguentum ad movendum alvum.

FOTUS LAXATIVUS.

R. Rad. Hybisci, ℥jss.

Folior. Hybisci.

Violar.

Malva.

Acantbi,

Parietarie,

Mercurialis ana ℥ss.

Sem. Lini,

Fenu grac.

Pfilly ana ℥ss.

L 2

Incisa

Incisa & confusa dentur in charta.

S. Fotus pro laxando alvo,

ALIUS.

R. Rad. Hibisci,

Malva ana ℥ij.

Fol. Malva,

parietar.

Mercurial.

Bliti,

Bismalva ana Mssb.

Rad. Turpeti,

Rhabarb.

Pulp. Colocynth. ana ℥ij.

Sem. Lini.

Fenu graec.

Pssyllii ana ℥j.

Fiat ex incisis & confusis Fotus.

CAPUT XXXII.

DE
CLYSTERIBUS.

Clyster, Græcis κλύστρον, κλύστρον, & κλύσμα ab eluendo dictus, etsi in genere omne genus medicamenti significet, quod liquidum, (ut & ἐνίμα ab injiciendo) in partem aliquam infunditur: tamen in specie plerumq; accipitur solum pro medicamento, quod per anum in intestina injicitur.

Varios autem ob fines injicitur Clyster, undè variæ Clysterum oriuntur differentiæ. Quidam enim alvum laxant, atq; horum alii emolliendo id præstant, qui sunt ex emollientibus. Alii purgant, quibus purgantia Medicamenta adjiciuntur. Quidam abstergunt, qui nimirum componuntur ex hordeo, Mercuriali, parietariâ, absinthio, agrimoniâ, centauro minore, pisicibus, lupinis, furfuribus, melle rosato, hiera. Quidam ad flatus

discutiendos & excludendos, componuntur ex Medicamentis flatu discutiendis. Quidam glutinant, paranturq; è glutinantibus. Nonnunquam & ad dolores intestinorum & renum sunt Clysteres ex anodynis.

Componuntur autem Clysteres hoc modo:

Radicum, & corticum ℥i. vel ℥ij. folior. Mij. iij. vel v. florum pugilli aliquot. fructuum parva x. recipiuntur. Quibus si purgans Clyster fieri debet, purgantia adduntur: agaticus, colocynthidis, semina Carthami (quæ omnia ne intestinis adhæreant, eaq; mollestent, petia illigantur) folia Senæ. Non semper tamen illâ varietate opus est, sed sæpè pauca simplicia sufficiunt. Simplicia Medicamenta omnia coquantur inf. q. aqua Colature Rec. ℥ij. iij. usq. ad ℥v. Imò ratione ætatis.
Nam

Nam infanti primum ℥iij. binc paulu-
lum adultiori ℥iiij. vel vj. sufficiunt.
Adulto plerumq; ℥i. sumitur, inter-
dum etiam ℥xv. Interdum tamen, ubi
scilicet Clysterem diutius retineri cu-
pimus, & ne copia partes alias pre-
mat, saltem ℥viiij. vel ℥xx. ut in calcu-
lo sumimus. In decocto colato ea, qua
presenti scopo conveniunt, dissolvimus,
ut olea ab ℥i. ad ℥ij. vel ℥ij. vel buty-
rum. Ubi solum emolliendum, olea sal-
tem addimus, vel butyrum, & quidem
in majori quantitate. Quae verò vim
purgandi habent, tunc planè omite-
tenda, ne durioribus fecibus in intesti-
nis haerentibus, frustra stimuletur na-
tura, humoribusq; attractis graviora
mala gignantur. Contra ubi pur-
gandum, revellendum, acrisq; Clyster
requiritur, ibi olea, quibus acrium &
purgantium vis obtunditur, omitten-
da, addendaq; Electuaria purgantia
duplo ferè pondere, quò alias per os
sumi solent: vel pilulae dissolvuntur.
Additur & Sal à ℥j. ad ℥i. Abster-
gentia etiam, ut mel rosaceum vel
saccharum pondere ℥j. vel ℥iij. Mistra
omnia moderatè calida per conveniens
& notum instrumentum commodisfi-
mè horà unà atq; alterà antè cibum
alvo injiciuntur.

PRO INFANTIBUS
CLYSTERES.

R. Ol. commun. unc. 3. vel 4.
Sacchari rubri ℥ij.
Vitell. unius ovi.

Salis gr. 3.

Fiat Clyster, qui illustri proli sede-
cim septimanas natæ olim infusus
est.

R. Parietaria,

Flor. Chamomill. ana Mss.

Coque in brodio carnis.

Colatura R. unc. iij.

Mellis rosar. colati unc. j.

vitell. ovi dimid.

Fiat Clyster, qui infanti unum,
vel duos vel plures menses nato
tutò injici potest.

CLYSTER PRO INFAN-
TE TRIUM DIERUM.

R. Rad. lilior. alb.

altheæ ana ℥iij.

Flor. cham.

violar.

melilot. ana p. j.

Coque in s. q. aque violar. pro unc. jss.

Adde ol. chamom. ℥iijss.

Fiat Clyster. Profuit mirabiliter
olim in obstructione alvi & tormi-
nibus ventris filiolo meo trium die-
rum nato.

ALIUS.

R. Brodii bordei ex cortic. unc. iij.

vel vj.

Ol. aneth. duo cochlear.

Vitell. unum.

Fiat Clyster.

ALIUS.

R. Brodii ab bordeo cocto unc. iij.

Ol. ruta,

℥ 3

Chamo.

*Chamomill.**aneth. ana cochlear. dimid.**Vitell. ovi dimid.*

Fiat Clyster, quem injeci olim illustri proli sedecim septimanas natæ.

VEL:

R. *Juris carniū unc. iij.**Ol. vel butyr. s. f. unc. sem.**Sacchari ℥ij.*

Fiat Clyster.

ALIUS:

R. *Fol. malv. arb. Mjss.**Sem. anisi, carvi ana ℥j.**Fol. fen. Al. ℥ij.*

Coque in juscūlo gallinæ, q. s. colatura unc. s. adde ol. Chamom. ruta, violar. ana semiunc.

Sacch. ℥vj. Salis ℥j.

ALIUS:

R. *Brodii ab hordeo cocto unc. iij.**Ol. rute.**chamomill.**Aneth. ana coch. dimid.*

Fiat Clyster.

Infanti unius anni sufficiunt ℥ij. vel ℥iiij.

R. *Syrup. rosar. solut. ℥ij.**mell. rosar.**de cichor.**cum Rhabarb. ana ℥ss.*

De hoc infanti trium mensium detur semicochleare.

CLYSTERES PRO
ADULTIORIBUS.

CLYSTER IN CAPITIS AFFECTIBUS,

R. *Specier. emollientium,**Carminantium ana Mss.**Passular. minor. ℥j.*

Coquantur in sufficientis aquæ fumarie q. ad remanent. ℥jx. in Colatur. dissol. probè

*Elect. Diacatholici ℥j. ℥ij.**Ol. Chamomill.**Ruta ana coch. ij.**Salis parum.**Vitellum ovi dimidium.*

Fiat Clyster.

ALIUS:

R. *Radic. althæe,**albor. ana ℥j. lilior.**Malvb.**Parietarie,**Mercurialis.**Branca ursina ana Mj.**Sem. Lini,**Feni graci ana semiunc.**Ficum numero 3.*

Coque in s. q. a. Colatura R. lib. s.

*Adde Cassie extractæ unc. j.**Diaprunis s. ℥vj.**Ol. violacci.**chamamell.**Pingved. anserine ana unc. s.*

F. Clyster. emolliens in febribus.

Si alvus sit adstricta, & lumborum calor adsit, ex emollientibus & refrigerantibus Clysteres componimus.

R. *Mal-*

R. Malva,
 Violaria.
 Parietaria Mss.
 Sem. 4. frigid.
 Majorana ʒj.
 Tamarindorum unc. vj.
 passul. semiunc.
 Coque in s. q. aque Colatura

R. lib. i. Adde Cassia pro Clystere
 unc. ij.

El. Diacathol. ʒij.

Ol. violacei unc. ij.

Fiat Clyster.

R. Serilactis, in quo chalybs sit ex-
 tinctus, lib. iss.

sevi bircini unc. ss.

Ol. rosar. completi,

Omphacini, vel cydonior. unc. i.

Succi plantag. unc. j.

Boli Armeni ʒj.

F. Clyster adstringens in Dysenteria.

ALIUS CLYSTER IN CALCULO.

R. Herb. emoll. M. j.

Coque molliter cum

Aque lib. i. cola, & adde

Ol. Scorpion.

Ruta ana unc. ss. vel ʒij.

Petrol. Laurin. ana ʒi.

Chamomill. unc. iss.

Elect. benedict. laxativi ʒiss.

Baccar. laur. ʒj.

Mellis anthosat. ana ʒiss.

Nitri preparati gr. ʒss.

Vitell. ovi num. i

Salis ad magnitud. duorum Pisorum.

Fiat Clyster.

ALIUS.

R. Hordei torrefacti M. j.

Furfurum p. i.

Verbasci, Agrimonie ana Mss.

Coque in s. q. aqu. Colatura.

R. ʒxviij.

Ol Rosar.

compl. unc. j.

(vel tantundem mellis rosati.)

Saccha. rubri ʒiiiss.

Fiat Clyster abstergens in Dysenteria.

CLYSTER, QUI EMOL- LIT & dolorem sedat in calculo.

R. Rad. Alrb.

Lilior. albor. ana unc. i.

Herb. parietar.

Malva ana Mss.

Flor. Chamomill.

Melilot. ana p. i.

Sem. Lini,

Fenu gr. ana unc. i.

Anisi,

Cumini ana ʒij.

Coqu. in s. q. aqua pro ʒx. vel 12.

Colatura adde

Ol. Chamomill.

Lilior. ana ʒj.

Misce. Si hoc dolorem non tollat, tunc
 de novo petatur, aut sequens magis la-
 xans & stimulan. injiciatur.

R. Rad. lilior. alb. ʒj.

Ononid.

Ononid.
 Petrosel. ana ℥vj.
 Herb. Veron.
 Parietar, ana Mj,
 Saxifrag.
 Mercurial. ana ℥ss,
 Flor. chamomil.
 Genist.
 Lilior. alb. ana p. i.
 Bacc. juniper.
 Sem, Lini ℥vj.
 Anisi,
 Apii.
 Petrosel. ana ℥ss.
 Coque in s. q. aqu. pro lib. i. in
 Colatura dissolve Electuar. Diaphanic.
 Benedict. laxat. (vel Elect. Justini)
 ana semiunc.
 Ol. anetbi,
 Lilior. ana ℥vj.
 Ol. Scorpion. semiunc.
 Salis comm. par.
 Miscce pro Clystere.
**ALIUD ENEMA IN DURITIE
 FÆCUM.**
 R. Radic. Altheæ,
 malvæ ana ℥j.
 Herb Malvæ,
 Mercurialis,
 Parietar.
 Atriplicis ana Mj.
 Flor. Chamomill. p. iij.
 Pran. pingvium num. vij.
 Coque. R. Colatura lib. i.
 Elect. Diaphan. ℥ss.
 Sacchari Thomai ℥j.

Sal. gemme ℥ss.
 Ol. sem. Lini ℥iij,
 Miscce pro Enemate.

ALIUD

Quod vehementer in Colica
 probatur.

R. Brodii carn pingv. lib. i.
 Mellis despumati unc. iij.
 Salis gemma ℥ss.
 Fri albi ℥ij.
 Ol. chamomill.
 Anetbi ana unc. iss.
 Miscce pro Enemate.

ALIUD DISCUTIENS.

R. Radic. enule camp.
 Cortic. anis. ana unc. i.
 Sem. anisi, fen. Carvi,
 Ruta,
 Sileris ana ℥ij.
 quat. emollient. ana ℥ss.

Coque. R. Colatura lib. i.
 Elect. Diaphanic. unc. i.
 e baccis lauri,
 Mellis anthosat.
 Sacchari rubri ana ℥vj.
 Ol. Ruta, Anetb. ana unc. ij.
 Fiat Enema.

**CLYSTER, QUI ILLUSTRIT
 CUIDAM DOMINÆ IN FREQUENTI
 USU EST.**

R. Decocti prunorum unc. io.
 Vicell. unius ovi.
 Ol. Ruta.
 Chamomill. ana cochl. ij.
 Manna unc. iss. vel ℥ij.
 Salis parum.

Fiat

Fiat Clyster.

Alius Clyster.

R. Spec. pro Clysteribus,

Coque in f. q. aqua.

Colatura R. unc. x. adde

Ol. Ruta.

Chamomill.

ana cochl. iij.

Violarum cochl. i.

Salis parum.

Elect. Diacatholicon. semiunc.

Fiat Clyster.

Alius Clyster.

R. Rad. Althæe unc. i.

Fol. malvæ.

Parietar.

Melilot. ana Mj.

Flor. Chamomill.

Furfur. ana Mß.

Sem. quat. frig. major. ana ʒß.

Prunor. numero x.

Coque in f. q. aqua.

Colatura

R. libr. i. in hac dissolve

Castæ extr. pro Clyster.

Elect. Diacathol. semiunc. vel ʒvj.

Mell. rosat.

Ol. Cham. Violar. ana unc. i.

Salis parum.

Fiat Clyster.

Aliud Enema.

R. Herbi malvæ.

bimalvæ.

Flor. Chamomill. ana Mß.

Violar. p. 2.

Rad. hybisci unc. j.

Coque in f. q. aquæ communis ad unc.

xij. Adde

Elect. Diasebest.

Diacathol. ana ʒiij.

Ol. rut.

Violar.

Amygdal. d. ana semiunc.

Salis parum.

Vitell. unius ovi.

Fiat Clyster. in calculo.

Enema detergens.

R. Rad. polypod.

Liquiriz.

Sem. carthami contusi ana unc. j.

Herb. origan.

Calamintb.

Abrotani.

Absinthii.

Centaur. m. ana Mj.

Furfur. tritic.

Hordei integri ana Mßß.

Coque. Colatura

R. libr. i.

Hiere Diacolocynth. ʒvj.

Mellis rosat. unc. ij.

Salis ʒijß.

Mise, & fiat Clyster sine oleis.

ALIUD CARMINA-
TIVUM.

R. Radic. Zedoar. semiunc.

Baccar. juniper. unc. j.

Herb. Absinthii.

Aueti,

Chamomill. Rom.

A a

Mercurial.

Mercuriali.
 Fenic.
 Cherefolii ana Mj.
 Sem. Agni casti.
 Carvi.
 cumini.
 Ammeos,
 Anisi ana Zij.
 Pulp. colocynth. Zijß.
 Coque Lib. i. R. & adde
 Elect. de bacca laur. unc. i.
 Castorei Zij.
 Ol. ruta unc. ij.

Misce pro Enemate.

ENEMA ANODYNUM.

R. Radic. althee.
 Lilior. albor.
 liquiriz. ana unc. i.
 Herb. melilot.
 Violar.
 Chamomill.
 Malve ana Mj.
 Sem. Cydon.
 Fenugr. ana Zij.
 Cort. rad. mandrag. semiunc.
 Coque in lacte &
 R. Colatura lib. i.
 Vitell. ovor. numero i.
 Butyr. s. sale. unc. iij.
 Fiat Clyster.

ALIUD:

IN CEPHALALGIA.

Vertigine, Scotomiâ, Phreni-
 tide, aliisq; capitis Affe-
 ctibus.

R. Fol. Sen. Alexandr. Zij.
 Pulp. Colocynth. Zij.
 Herb. majoran.
 Chamomill.
 Origan.
 Salvia,
 Centaur. min. ana Mj.
 Flor. lilior. convall.
 Anthos. ana p. ij.
 Radic. Bryon.
 Agar. opi. ana semiunc.
 Misce, & coque in s. q. aqua ad me-
 dietatem.

R. Colatura lib. i.

Cremor. Fri.

Salis communis ana Zijß.

Mellis despumat. unc. isb.

Ol. olivar. unc. iij.

Misce f. l. a. Enema.

ALIUD:

IN MELANCHOLIA.

R. Cort. rad. buglosse unc. isb.
 Herb. ostrutii,
 Anethi,
 Fumaria,
 Cbelidon. m.
 Basilicon.
 Chamomill. ana Mj.
 Fol. Sen. elect. unc. i.
 R. Colatura lib. j.
 Craci orientalis Ji.
 Consect. Hamech. unc. i.
 Salis commun. Zij.
 Ol. rosar. unc. iij.
 Misce pro Enemate.

ALIUD:

ALIUD.
IN SPASMO ET CON-
VULSIONE.

R. Rad. pyrethri ℥iſſ.
Ebuli unc. i.
Herb. Althææ.
Malva,
ſerpill.
Betonic.
Salvia ana Mj.
Coque & Recipe lib. i.
Diaphanicon. unc. i.
Turbitb. ℥ij.
Salis gemmæ ℥iſſ.
Ol. Chamomill. unc. iij.

Miſce. & f. l. a. Enema.

CLYSTER IN MORBO
SCORBUTICO.

R. Herb. fumar.
Epithym.
Becabung.
Flor. centaur. minor. ana Mj.
Chamamel. Rom. piij.
Sambue.
acat.
Anthoſi. an. pj.
Rad. Rhabarb. Monachor.
Polypod.
Filicis an. ℥j.
Hellebor. nigr. ℥ſſ.

Sem. anis.

Fenicul. an. ℥iſſ.

Coque in f. q. aqu. commun. vel ſeri
lactis. Colatura R. ℔. j.

In quâ diſſolve

Electuar. Diacatholicon. ℥j.

hieræ pieræ ℥ſſ.

Extract. hellebor. nigr. ℥ſſ.

℞. giati ℥ſſ.

Ol. lumbricor. terreſtr. ℥iij.

Vitell. ovor. num. j.

Fiat l. a. Clyſter.

ALIUD:
VENTREM LENIENS
in Colicâ.

R. Cort. inter. frang.

Sambuci ana unc. i.

Herb. melilot.

Chamomill.

Pulegii.

Calaminth.

Origani ana Mj.

Sem. anis.

Feniculi.

Carbami.

Malva ana ℥iij.

Coque, & Rec. colatura lib. i.

Vitell. ovor. numero j.

Sal. commun. ℥ij.

Elect. Diacatholicon. unc. j.

Ol. Anethi unc. iij.

Miſce pro Enemate.

CLYSTERIUM AD-
STRINGENS.

R. Rad. Acori aquat.

Tormentill.

Serpentaria ana unc. j.

Herb. Plantag.

Sanguisorb.

Arnogloſ. ana Mj.

Flor. Verbafi.

A a 2

Rofar.

Rosar. rubr.
 Balsamiar. ana ℥iij.
 Sem. Oxalidis,
 Portulac.
 Myrti ana semiunc.
 Coque in lacte ustulat. vel in aqu.
 Chalybearâ vel fabrorum: &
 R. Colatura ℥j.

Amyliunc. ij.
 Gum. Ambic.
 Tragacanth. ana ℥j.
 Miscæ, & fiat Clyster sine oleis.

ALIUD:

ENEMA STIPTICUM.

R. Rad. Cynoglossæ.
 Cort. Granator.
 Gallar. Turc. ana unc. i.
 Casei seci unc. iſſ.

Coque in vini nigri stiptici ℥j.
 R. Colatura ℥j.
 Thuris subtilis. pulv. ℥iij.
 Et fiat Enema. quod tepide applicetur.

ALIUD.

DYSENTERICUM.

R. Lact. Vaccini ℥iſſ.
 Hordei Mj.
 Rad. Consolidâ maj.
 Sem. Lini ana unc. i.

Fiat decoctio: Et in Colatura ℥j.
 dissolve Sacchari rub. unc. i.
 Vitell. ovor. numero ij.

Miscæ, & fiat Clyster.
 Aliud Enema, dolorem & ar-
 dorem leniens.

R. Ol. Amygd. dulc.

Lini ana ℥ſſ.

Mucilag. sem. Cydonior.
 cum lacte ext. unc. iiii.

Miscæ. & fiat Clyster.

Aliud Enema in calculo re-
num & Vesicæ.

R. Rad. Althææ.
 Malvæ,
 Liquiritiæ ana unc. j.
 Sem. Milii Solis.
 Off. Mespilor. ana semiunc.

Coque. R. Colatura ℥ſſ.

Cass. ext. ℥x.

Ol. violar. unc. iiii.

Miscæ, & f. Enema.

ALIUD.

In dolore Calculi.

R. Fium Num. 15.
 Albigraci unc. i.

Coque in vino albo &

R. Colatura ℥vj.
 Ol. Amygd. amar.
 Butyri s. sale una unc. i.
 Ping. Anatis unc. i.
 Vitel. ovor. num. i.
 Sal. com. ℥iſſ.

Miscæ pro Enemate: mimbiliter enim
operatur.

ALIUD:

R. Radic. pimpinell. semiunc.
 Fenic. ℥j.
 Althææ. unc. i.

Herb. centaure. min.

Cuscutæ,

Betonica ana Mj.

Flora

Flor. Chamomill.
Melilot. ana Mſſ.
Sem. Anethi,
Rutæ ana ʒij.
Coque in ſuff. quant. pro unc. 10.
Colatur. adde
Elect. hier. ſimplic.
Diacartham. ana ſemiunc.
Sacchari Thomæi ſemiunc.
Ol. rutæ unc. iſſ.
Violar. ſemiunc.
Vitell. ovor. numero 1.
Salis gemma ʒſſ.
M. pro Clyſtere.

Aliud.

R. Rad. Althææ ʒvj.
Lilior. alb.
Cichor. ana ſemiſcrup.
Herb. biſmalv.
malvæ,
parietar.
Violar. ana Mj.
Flor. Chamomill. p. ij.
nenuph. ʒj.
Sem. fenugr. ſemiunc.
Coque in ſ. g. aquæ ad unc. x.
Colaturæ admisce
Elect. hier. ſ.
Caff. pro Clyſter. ana ſemiunc.
Sacch. albiſſ. ʒvj.
Ol. violar.
Anethi ana unc. 1.
lini ʒij
Vitell. ov. num. 1.
Salis ʒſſ.
Misc. pro Clyſtere.

*Dentur in veſica cum fiſtula. Calcu-
loſis conducit.*

Aliud.

**ENEMA AD EVACVANDVM
VERMES INTER-
FECTOS.**

R. Radic. Myrrbidis,
Liquiritiæ ana unc. 1.
Sebeſten. num. 15.
Coque. R. Colaturæ ʒi.
Sacchari rub. unc. 1.
Mellis crud. ʒvj.
Vitell. ovor. num. 1.
Salis parum.

*Et ſine oleo f. Enema, quod applice-
tur.*

**ALIUD CLYSTERIUM
forte in Epilepſia & ſuf-
focationibus.**

R. Pulpa colocynth. ʒj.
Agarici opt. ſemiunc.
Sem. Carthami ʒſſ.
Herb. rutæ hort.
Hyſſopi,
Betonice,
Centaur.
Majonæ,
Lavendulæ ana Mj.
Coque. R. Colaturæ ʒi. vel ʒx.
Mellis Roſar. ʒiſſ.
Sal. gemma,
Tart purif. ana ʒi.
Ol. Chamomilla ʒiij.

Misc. pro Enemate. Vid. Theſ.
Chym. Myſiſchii p. 321.

Aa 2

NOTA

NOTA.

Chymici ejusmodi fortioribus Clysteribus aquæ benedictæ ℥ij. vel iij. admiscunt.

Vel Croc. Metallor. vel vitri $\frac{1}{2}$ gr. iij. vel iiij. in aqua conveniente ebullire sinunt, & colaturam Clysteri admiscunt.

Vel etiam reliquis purgantibus omnis croci Metallor. à ℥ss. ad ℥j. in liquore conveniente coquant, & colaturam cum decocto Clysteris miscunt. vid. sennert. prax. j.

CLYSTER, UBI INFARCTUS inferiorum in Epilepsiâ, alius:

R. *Symmitat. centaur. minor.*

Rut.

Origan.

Salvia

Rorismarin. an. Mj.

Rad. pæon. ℥j.

alb. ℥ij.

Sem. anis.

Fanicul. an. ℥ij.

Fenu gr. Mss.

Flor. chamemell. Roman. Mj.

Pæon. Mss.

Fibr. hellebor. nigr. prap. ℥ij. in causa melanchol.

Gealap. vel agaric. ℥ss. in causa pituit.

Rhabarb. Monach. ℥j. in causa biliosa.

Prunor. Damascenor. Mss.

Croc. Metallor. ℥j. in nodulo.

Coque in s. q. fontan. aqu. Colatura ℥b. j. adde

Elect. Diaphanic. ℥j.

Ol. rutac.

Irin. an. ℥ss.

S. l. Tartari ℥j.

M. F. Clyster.

OBSERVATIONES QUÆDAM IN APPLICANDIS CLYSTERIBUS SCITU NECESSARIÆ.

1. Antequam enema injiciatur, fistula sacculi bene prius oleo inungatur.

2. Stomachò jejunò nequaquam injiciantur, ne Clyster ad superiora ad stomachū sicut trahatur, neq; etiam stomachus sit nimium repletus, ne cibus crudus ad inferiora trahatur. Clysteres itaq; injiciantur, quando stomachus non multum est cibo repletus, neq; etiam nimium inanitus.

3. In convalescentibus, quando alvus adstricta est, his alvus ducenda est, solò oleo olivarum per inferiora infuso.

4. Clysteres non sunt ultra unam horam in ventre dimittendi.

5. Enema non sit actu frigidum, hoc enim acrio, vesicæq; nocet, ac flatus excitat, imò apud Thom. Bartholin. cent. 1. histor. 76. Civi cuidã Hafniensi mortis causa fuit.

6. Cly.

ATOM

ε 64

6. Clysteres calidi injiciendi. Eorum verò calor fit, qualis est urinæ modò emictæ, aut lactis modò mulcti.

7. Accidit nonnunquam, ut Clyster nolit ingredi ob flatum in intestinis existentes, repellentesq; enema, sed bis aut ter injectionem ejus iterabis. Sicq; fortassis ventositas emissa excretaq; fuerit.

8. Quando in intestinis magna est oppilatio, tum non acuti, sed tantum mollificantes injiciantur Clysteres. Per os verò lenientia Medica nenta exhibeantur, extrinsecus autem mollificantia & humectantia administrentur.

9. Quibus intestina sunt acuti sensus, hinc Clysteribus parum salis injiciendum est, si verò hebetis, plus.

10. Acceptò clystere æger cubet in dorso, si lumbi dolent, aut in latere, si latus: aut in ventre, si venter.

11. Quando enema injectum non operatur ob virtutem sensitivam hebetem, tum suppositoria attractiva clysterem adhibeantur.

12. Enemata admodum conducunt, & sunt nobilissima, & utilissima, in omnibus passionibus & affectibus capitis.

13. Si catharticum satis diu enema æger non retinuerit, ordinetur statim aliud, & si etiam hoc subito

exierit, illicò tertium; non enim sunt cogendi ægri, ut retineant, sed alia ordinanda.

14. Duo enemata vulgariter unâ die administrentur, aut ad summum tria, ultra quod non facillè, sed rarò est procedendum, sintq; ad minus quatuor horæ inter unum & alterum.

15. Si autem unum enema bene fuerit operatum, & virtus extet debilis, sit hoc unò contentus.

16. In Epilepsia, Apoplexia, Spasmo, Paralyfi &c. communiter clysteriis acribus utendum, modò non adfit unum aut alterum, quod impediatur.

17. In Dysenteria propter ulcera in intestinis, clysteria sint tepida, non calida.

In calculo Renum & Vesicæ nihil præstantius est, pro educatione superfluitatum, quam Clysteres, sed quantitas illorum debet esse minor solito; Postea materiâ ita evacuatâ, mundificatâ, & dolore quietatâ, dantur diuretica.

19. Si in vermibus vis applicare enemata, nulla omninò olea sunt immiscenda; quia vermes olea fugere solent.

20. Si quoque enemata aliquot; vel diversa, unò eodemq; die exhibita, etiam ex fortissimis catharticeis composita, nullius essent operationis, sumatur aqua optimè & vehe-

vehementer salita, & fiat enema, quod calidè applicetur. Hoc nunquam fallit; sed cum magna peccantium excrementorū copia semper redit, & est secretum magnum.

21. Quicumque habet difficultatem anhelitūs, ad retinendum enema omninò non est cogendus.

NOTA:

Fabritius Hildanus observat. Chirurg. centur. j. observat. 77. pag. m. 56. quod ægri situandi in dextrū latus sint; in exhibendis Clysteribus docet. Quum alioquin si in sinistrum latus depositi sint, tota moles viscerum, tum rectum intestinum, tum maximè postremam partem coli (quæ sub splene descendit & ad renem sinistrum annectitur) comprimat, adeò ut Clyster ulteriùs ad capacitatem coli progredi nequeat, sed in duobus inferioribus gyris coli remaneat, nec diutiùs retineri possit.

Observat. sequ. delineationem & descriptionem instrumenti addit, quo æger sibi metipsi clysterem minimo negotio, vel etiam sedendo, infundere valeat.

Vide quoq; ibidem pelvis figuram, quam debili ægro, qui lecto surgere non potest, supponas.

2. Quantum Tabacomania, proh dolor! invaluerit nemini non notum est. Ut tamen vim purgandi, quæ Tabaco inest, omninò non ne-

ges, fumus eam tibi, si vitro cerevisiâ vel vino pleno insuffles, confirmabit. Hinc quidam pro decocto in Clysteribus solito, fumum ano immittere excogitarunt, feliciterq; alvum pigram provitarunt in quibuscunq; affectibus ubi enemate indigemus. Modum Dn. D. Bartholinus centur. 6. hist. 66. à fratre D. Erasmo Bartholino communicatum recitat figuramq; aliquam novi instrumenti ab Anglo quodam allati depingit. Simplex verò ratio illius enematis hæc est: Duæ fistulæ sive gypseæ sive stanneæ more sveto nicorianâ impleantur & accendantur, & latiora orificia sibi invicem obvertantur, tum extremitas angustior unius ano immittenda & per alteram extremitatem insufflandus ore fumus, ut ad intestina vadat. Quo artificio unusquisq; ipse itidem sibi clysterem injicere potest, nec magno opus est in decoctionibus apparatu, quum hoc fumo feliciter prompteq; ad excretionem naturâ sollicitari videatur.

Et hæc sunt, Lector amande, quæ è Schola Vulgari hûc de Clysteribus afferre volui. Nunc pergendum est nobis ad Diuretica. Plura qui desiderat de Clysteribus, potest videre Centuriam primam mearum Curationum singulatum, pag. 205. 218. 249. & sequent.

PARS